

Буни қарангки, фермер хўжалиги раҳбари қутилмаган ҳолатда фирромликка рўбару бўлди. Гарчи танловга қўйилган ер майдони 3,5 гектарни ташкил этса-да, туман мутасаддилари унга фақатгина 0,80 гектар ерни "хатлаб" бердилар.

3 бет

Чегара ҳудудларида яшовчи аҳоли бошқа жойлардагига нисбатан-да огоҳ, ҳушёр бўлмоғи гоյат муҳимдир. "Сен менга тегма, мен сенга", қабилаги бепарволик қай бир оилага, шахсга, норасида гўдакларга ёки кекса ота-оналарга нисбатан қилинган ноҳақликлар.

8 бет

Нидош

Mustaqillik huquq demakdir

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan www.huquq-gazeta.uz

2011-yil 28-aprel, №17 (746)

Давра суҳбатлари

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 12 ноябрда Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисида сўзлаган "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" номи маърузаси доирасида қатор қонун лойиҳалари тайёрланмоқда.

Жорий йилнинг 26 апрель куни Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси томонидан Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий маркази, Ўзбекистон Касаба уюшмалари Федерацияси ҳамда Ҳуқуқий муаммоларни ўрганиш маркази билан ҳамкорликда "Нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтлари ҳамда давлат ўртасида ижтимоий шериклики ҳуқуқий тартибга солиш масалалари" мавзусида ўтказилган давра суҳбатига ҳам ана шу Концепцияда назарда тутилган қонун лойиҳаларига бағишланди.

Мамлакатимиз тараққиётининг ҳозирги босқичида нодавлат нотижорат ташкилотлари ва бошқа фуқаролик институтлари родини янада кучайтириш фуқаролик жамиятини шакллантириш ҳамда демократлаштириш ва мамлакатимизнинг жаҳон ҳамжамиятига интеграциялашувида ҳал қилувчи омил бўлмоқда.

Давра суҳбатида Концепциянинг V бўлими асосида Қўмита томонидан ишлаб чиқилган "Ижтимоий шериклик тўғрисида"ги Қонун лойиҳасини муҳокама қилиш жараёнида ижтимоий шериклиكنинг асосий йўналишлари, тамойиллари ва механизмларини қамраб оладиган нодавлат нотижорат ташкилотларининг давлат тузилмалари билан ўзаро муносабатларидаги аниқ чегараларни белгилаш ва ташкилий-ҳуқуқий механизмларни такомиллаштиришга қаратилган кўплаб таклифлар билдирилди.

Шунингдек, давра суҳбати иштирокчилари меҳнатга оид қонунчилик, касаба уюшмалари, уларнинг ҳуқуқ ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини ҳамда уларга меҳнатга оид муносабатларда ижтимоий шерикликини мустаҳкамловчи ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш мақсадида алоҳида ўрганиб чиқиш борасидаги мулоҳазаларни, шу жумладан, меҳнат низолари бўйича комиссияларни ҳодимлар, иш берувчилар вакиллари ва давлат органларининг тенг иштирокчида тузилдиган тенглик комиссиялари айланитириш борасидаги

Ўткиржон ДЕҲҚОНОВ,
«Huquq»

фиқрлар билан ўртоқлашдилар.

"Ижтимоий шериклик тўғрисида"ги Қонуннинг қабул қилиниши нафақат фуқаролик жамияти институтларининг янада ривожланишига, балки мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларнинг очик-ошкоралиги ва самардорлигини таъминлашда, уларнинг родини кучайтиришда муҳим қадам бўлиб ҳисобланади.

Тадбирда Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси депутатлари, миллий ва хорижий мутахассислар ва эксперт гуруҳлари вакиллари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этдилар.

Бундан ташқари, шу куни Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Аграр ва сув хўжалиги масалалари қўмитаси ва Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти томонидан "Қишлоқ хўжалигини модернизация қилишда нодавлат секторининг тутган ўрни ва уни янада ривожлантириш зарурати" мавзусида давра суҳбати ўтказилди.

Давра суҳбати давомида қишлоқ хўжалигида фаолият юритаётган нодавлат нотижорат ташкилотларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш, уларнинг ушбу тармоқда фаолият кўрсатиб келаётган тадбиркорлик субъектларининг ишлаб чиқариши модернизациялаш ва соҳани яна ривожлантиришдаги ўрнини белгилаш ҳамда аҳамиятини ошириш, қишлоқ хўжалигида товар ишлаб чиқарувчилар турларини кенгайтириш ва ривожлантириш истиқболларини белгилашда нодавлат нотижорат ташкилотларининг родини ошириб, уларнинг тегишли давлат дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишдаги иштирокини фаоллаштириш, қишлоқ хўжалиги билан боғлиқ экологик муаммоларни ҳал этиш ва атроф-муҳитни муҳофаза қилишда жамоатчилик назоратини кучайтириш, мазкур масалаларда қонунчиликнинг ҳолати ва уни такомиллаштириш борасида олиб борилган ишлар юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Мазкур давра суҳбатида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, Ўзбекистон Республикаси Президентини ҳузурдаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторингини институти ходимлари, Вазирлар Маҳкамаси, Қишлоқ ва сув хўжалиги, Адлия, Иқтисодиёт вазирликлари, Давлат табиати муҳофаза қилиш, "Ерғодездкадастр", Солиқ, Статистика қўмиталари мутасаддилари, Қишлоқ ва сув хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш маркази, Олий ўқув даргоҳлари ва бошқа қатор илмий-тадқиқот институтларининг олимлари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этдилар.

БУЮК ВА МУҚАДДАССАН МУСТАҚИЛИ ВАТАНИ!

Фуқаролар йиғинига сайловнинг ҳуқуқий кафолатлари

2011 йил 31 мартда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгашининг Фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловини тайёрлаш ва ўтказишга доир қарорни қабул қилинди. Мазкур қарорга кўра, 2011 йил май - июнь ойларида қарийб ўн мингга яқин фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва уларнинг ўз мингга яқин маслаҳатчисини сайлаш режалаштиришмоқда. Ушбу рақамларнинг ўзи ҳам сайловнинг миқёси ва кўлами нақадар кенглиги, аҳамияти юксак эгаллидан далолат беришмоқда.

Ҳозирги кунда маҳалла институтининг ҳуқуқий асосларини Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, бевосита фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва уларга бўладиган сайловни тартибга солувчи иккита алоҳида қонун, бундан ташқари, маҳалланинг ҳуқуқ ва ваколатларини ўзида акс эттирган 70 дан ортик қонунлар ташкил этади.

Мустақиллик йилларида маҳалланинг ҳуқуқ ва ваколатлари босқичма-босқич кенгайиб бориб, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳузурда яраштирув комиссиялари, "Маҳалла посбони" жамоатчилик тузилмалари ташкил этилди, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар лавозими жорий этилди, аҳоли томонидан уй-жой-коммунал хизматлар ҳақи батамом тўлалишини таъминлаганлик учун фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига маблағ ажратиш тартиби амалга киритилди.

Парламентимиз палаталарининг қўшма мажлисида баён этилган "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси"да давлатимиз раҳбари фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари раислари сайлови тизимини янада такомиллаштириш, фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқол-

лари) ва уларнинг маслаҳатчиларини энг муносиб фуқаролар ичидан сайлаш, фуқаролар ижтимоий фаоллигини кучайтиришда маҳалланинг аҳамияти ва роли оширилишини таъминлаш масалаларига ҳам алоҳида тўхталиб ўтди. Шу жиҳатдан бўлиб ўтадиган сайлов кучли фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёнида чуқурлашиб бораётган, хусусан маҳалла институтининг ҳуқуқ ва ваколатлари янада кенгайтирилган ижтимоий-сиёсий шароитда ўтиши шубҳасиздир.

Сайловни юксак ташкилий-ҳуқуқий ҳамда демократик даражада ташкил этиш ва ўтказиш, шунингдек, ўзини ўзи бошқариш органларини шакллантиришда фуқароларнинг фаол иштироки учун мамлакатимизда етарлича ҳуқуқий кафолатлар яратилган.

Авваламбор, бу соҳадаги конституциявий кафолат сифатида Конституцияимизнинг 105-моддасида шахарча, қишлоқ ва овуларда, шунингдек, улар таркибидagi маҳаллаларда ҳамда шахарлардаги маҳаллаларда фуқароларнинг йиғинлари ўзини ўзи бошқариш органлари бўлиб, улар икки ярим йил муддатта раисни (оқсоқолни) ва унинг маслаҳатчиларини сайлаши белгилаб қўйилган. Ҳозирги ўзи бошқариш органларини сайлаш тартиби, фаолиятини ташкил этиш ҳамда ваколат доираси қонун билан белгилашни кўрсатилди.

/Давоми 6-бетда/

Бюджет ҳисобидан «саховатпешалик»

Хуришд Тўраев "Ўзбекистон темир йўллари" Давлат акционерлик темир йўл компаниясига қарашли "Локомотив" жисмоний спорт клубида директор лавозимда ишлаб келган. Мансаб-мавқеини суиистемол қилган директор кун келиб қилмишига яраша жазога тортилишини, қонунин алдаб бўлмаглигини суднинг қора курсисига ўтирган англади.

Директорнинг озгачи топшириғига асосан, клубнинг бош ҳисобчиси Маргарита Борисова 2009 йил ноябрь ойидан 2010 йил март ойигача фаррош бўлиб ишлаган Муборак Тагайкулованинг касаллиги туфайли ишга чиқмаслигини билса-да, ходим билан меҳнат шартномасини бекор қилиш ҳақида бош қотириб ўтирмади. Аксинча, М.Тагайкуловага 2011 йилнинг январь ойига қадар ишга келганлиги ҳақида табелга сохта маълумотлар тиркаб борилаверди. Белгиланган тартибда ойлик ҳисоблаб, унинг ташки иқтисодий фаолият Миллий банк Когон филиалида очилган пластик карточкасига жами 2 миллион 913 минг сўм маошини ўтказиб келишни унутмаган.

Мэлс НАИМОВ, Бухоро транспорт прокурори

Владимир Ларионов ҳам ушбу жиноий гуруҳга қўшилиб қолди. У асосий иш жойи Бухоро Локомотив депоси бўлишига қарамай, зарурат туғилганда "Локомотив" жисмоний спорт клубига ҳам ишга келиб кетарди. 2009 йил ноябрь ойида В.Ларионов ноқонуний тарзда иккинчи меҳнат дарғарчасини жисмоний спорт клубига тақдим этиб, шатлар жадвали асосида ишга қабул қилинди. Қўларини чирт юмиб, меҳнат қонунчилигига зид равишда давлат бюджетни ҳисобидан «саховатпешалик» қилган директор ва бош ҳисобчи ҳафтада беш кунлик, 8 соатдан ишлаши лозим бўлган ходимлар ишламаса ҳам қозғоларда ишлашини қайд этиб, икки ҳолатда жами 4 миллион 217 минг 683 сўмлик ойлик маошларининг асоси зид равишда чиким қилинмишига сабабчи бўлишди.

Судланувчилар Х.Тўраев, М.Борисова ва В.Ларионовлар ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноий жавобгарликка тортилдилар.

Бандлик бош масала

Юртимизда амалга оширилаётган изчил ишловлар барча жабҳаларда ўз аксини топмоқда. Хусусан, мамлакатимиз аҳолисининг тўқин ва фаровон ҳаёт кечирishiлари учун давлатимиз томонидан салмоқли ишлар амалга оширилиб, янги ишчи ўринлари яратиш ва аҳоли бандлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Президентимиз 2010 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2011 йилга мўлжалланган энг муҳим устувор йўналишларга бағишланган Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузасида касб-хунар коллежларида таълим бериш жараёнини янада такомиллаштириш, битирувчи ёшларни иш билан таъминлаш масаласига алоҳида эътибор қаратиш кераклигини айтиб ўтди.

Шермухаммад УСМОНОВ, Андижон вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

рувчи тамомлайди. Жорий йилда вилоятдаги корхона, ташкилот ва муассасалар билан уч томонлама шартномалар тузилди.

Жорий "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили"да тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланмоқчи бўлган 500 дан ортик коллеж битирувчиларининг мурожаати қабул қилинди. Ҳозирда ушбу ёшларга маслаҳатлар берилиб, амалий ёрдам кўрсатилмоқда.

Сир эмас, ёшлар қўйинки, аҳоли ўртасидаги ҳуқуқбузарлик ва жиноятларнинг аксарияти бекорчиликдан келиб чиқади. Вилоят прокуратураси ташаббуси билан ўтказилаётган бўш иш ўринлари ярмаркаларида нафақат ёшлар, иш излаётган турли касб эгалари, муқаддам судланганлар, жазони ўташ жойидан қайтган собиқ маҳбуслар ўзларига мақбул ишга жойлашмоқдалар.

Андижон шаҳрининг кўп қаватли уйлар жойлашган 2 ва 5-сон кичик даҳларидида ишсизлар сонининг кўпчилиги аниқланиб, ушбу ҳудудларда яшовчи меҳнатга лаёқатли ишсизларни иш билан таъминлаш мақсадида куни кеча Андижон шаҳридаги "Теннис корти" спорт мажмуаси боғида ўтказилган меҳнат ярмаркасида 109 нафар юртдошларимиз иш билан таъминланди.

Ушбу ярмаркада шаҳар ҳудудида фаолият юритаётган 89 та корхона ва муассасалар ўзларидидаги 375 та бўш иш ўринлари билан қатнашди.

Меҳнат ярмаркасида 550 нафар ишлаш истағида бўлган фуқаролардан 215 нафар аёллар ва 51 нафар муқаддам судланганлар иштирок этишди.

Ярмаркада 39 нафар аёл, 15 нафар 2009-2010 йилларда касб-хунар коллежларини тамомлаган битирувчилар, 3 нафар муқаддам судланганлар ва 52 нафар бошқа тоифали шахсларга ишга йўланмалар берилди.

Бу каби ярмаркалар фуқароларни иш билан банд этиб, турмуш шароитини яхшилаш учун имконият яратиш билан бирга ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олишга ёрдам беради.

Қаллоблик

Шухрат МАЛЛАЕВ,
СВОЖЖДЛҚК Департаментининг Самарқанд вилоят бошқармаси бошлиғи ўринбосари

Банк муассасаси кишилар назарида ҳалол-пок ниятли инсонлар фаолият юритадиган даргоҳ ҳисобланади. Аммо, унда ҳам баъзан қаллобликлар содир бўлиб туради.

Айримлар мансаб курсисига ўтирса, йўқдан бор қиладиганлар хилдан чиқиб қолади. Ўзбекистон-Германия ОАТ "Савдогарбанк" Самарқанд вилоят филиали бошқарувчисининг ўринбосари Фазлиддин Примов ўз мансабидан фойдаланиш йўллариини излаб юрганида унга ҳамтовоклар ҳам топила қолди. ОАТ "Савдогарбанк" Иштихон туман филиали, Жомбой туманидаги "Фарбома Селект" илмий уруғчилик фермер хўжалиги ва Оқдарё туманидаги "Шар-Сайфи-Қорахитой" фермер хўжалигининг мансабдор шахслари бўлиши бу шахслар билан тил бириктирган Фазлиддин Примов, улар билан биргаликда мўмай пул топмоқчи бўлди.

Аваллига Жомбой туманидаги "Фарбома Селект" илмий уруғчилик фермер хўжалиги мансабдор шахслари билан келишилиб, банк миҳози бўлган Оқдарё туманидаги "Зарбдор-2" фермер хўжалиги билан "Фарбома Селект" илмий уруғчилик фермер хўжалиги ўртасида гўёки вақтинчалик молиявий ёрдам бериш борасида шартнома имзоланди. Ушбу шартнома асосида "Зарбдор-2" фермер хўжалиги томонидан "Фарбома Селект" илмий уруғчилик фермер хўжалигига 20 млн. сўм пул ўтказиб берилди. Сўнгра сохта ҳужжатлар асосида ўзларининг танишлари Оқдарё туманида яшовчи Ф.Бобоевровга 4 млн. сўм, Ж.Тўймаевага 3 млн. сўм, У.Мардоновга 3 млн. сўм, С.Восиловага 3,2 млн. сўм ва Ҳ.Норқобиловага 3,2 млн. сўм моддий ёрдам сифатида пластик карточкаларга ва 3,2 млн. сўмини Оқдарё туманидаги "Омон Ота" деҳқон фермер хўжалигига молиявий ёрдам сифатида кўчириб, шу йўл орқали 20 млн. сўм пулни талон-торож қилишди.

Ф.Примов бу билан чекланиб қолмади. У қинғир йўллар орқали пул топиш учун антиқа режа ўйлаб топди. Унга қўра, ОАТ "Савдогарбанк" Иштихон туман филиали томонидан "Шар-Сайфи-Қорахитой" фермер хўжалигининг гўёки иш фаолиятини кенгайтириш ва ривожлантириш мақсадида тузилган кредит шартномаси асосида фермер хўжалиги ҳисоб рақамига 100 млн. сўм кредит пуллари кўчирилди. Сўнг сохта ҳужжатлар асосида ушбу кредит пулларининг 17 млн. сўми Оқдарё туманидаги "Намоз Ботир Оқдарё" ТТКга, 38 млн. сўми "Зарбдор-2" фермер хўжалигига ва 45 млн. сўми "Омон Ота" деҳқон фермер хўжалигига кўчирилди. "Зарбдор-2" фермер хўжалигининг ҳисоб рақамига келиб тушган 38 млн. сўмининг 30 млн. сўми ОАТ "Савдогарбанк"нинг Самарқанд вилоят филиалида қурьер бўлиб ишловчи Б.Соибовнинг пластик карточкасига ва 8 млн. сўми эса Ф.Примовнинг пластик карточкасига кўчирилди. Мансабдор шахслар шу йўл орқали 100 млн. сўмини ўзлаштириб юбордилар.

Уларнинг ноқонуний хатти-ҳаракатларига ниҳоят чек қўйилди. Нафс қўйида қонунбузарликка йўл қўйганларга нисбатан жиноий иш қўзғатилди.

Суд ҳукми билан ОАТ "Савдогарбанк"нинг Самарқанд вилоят филиали бошлиғи ўринбосари Ф.Примов, бош ҳисобчиси А.Жиянов, экспедитор-қурьер Б.Соибов, бош ҳисобчи М.Хўжаёров, "Шар-Сайфи-Қорахитой" фермер хўжалиги раиси С.Шарипов, "Омонота" фермер хўжалиги раиси Т.Омонов, "Зарбдор-2" фермер хўжалиги раиси Ш.Аннақулов ва банкнинг бошқа мутахассислари тегишли жазосини олишди.

Ҳисобли дўст айрилмас

Ҳисобли дўст айрилмас дейди, халқимиз. Дарҳақиқат, ҳисоб-китобнинг ўз вақтида ва тўғри амалга оширилиши ҳар бир соҳадаги ўзаро муносабатларни кафолатлайди. Аммо ҳамма ҳам бунинг маъносини қаҳадими? Афсуски, йўқ. Айниқса, бу ҳолат коммунал тўловлар билан боғлиқ бўлса. Хонадонимиз чироғи бирон дақиқага ўчиб қолса, уйимиз қолиб, дилимиз ҳуфтон бўлади. Аммо ҳеч биримиз "бунда балки менинг ҳам айбим бордир", деб ўйламаймиз. Энергия ҳақини охириги марта қачон тўлаганини эслонмайдиغانлар ҳам орамизда топиллади.

сидан мунтазам равишда назорат тадбирлари ўтказиб келинмоқда.

Яқинда ўтказилган текширишда жорий йилнинг 1 январь ҳолатига туманда коммунал тўловлардан бўлган жами дебитор қарздорлик 10 млрд. 709 минг сўмдан ортик эканлиги аниқланди. Хусусан, электр тармоқлари корхонасининг аҳоли ва улғуржи ташкилотларга етказиб берилган электр энергиясидан бўлган дебитор қарздорлик 2 913 746,7 минг сўмни ташкил қилади.

Тўғри, қарздорлик ўтган йилга нисбатан камайган. Аммо туман электр тармоқлари корхонаси раҳбар ходимлари ва назоратчилари аҳоли ва улғуржи ташкилотлар томонидан фойдаланилган электр энергияси ҳақини ўз вақтида тўлаганини талаб қилмай, ўзларига юклатилган хизмат вазифаларини лозим даражада бажармаганликлари оқибатида қарздорлик юқориликча қолмоқда.

"Боготумангаз" филиалининг аҳоли ва улғуржи таш-

килотларга етказиб берилган табиий газдан бўлган дебитор қарздорлиги 2011 йил 18 февраль ҳолатига 7713 млн. сўмни ташкил қилди. Маълум бўлишича, бу соҳада ҳам раҳбар ходимлар ва назоратчилар боқибегамликка йўл қўйишган.

Текшириш давомида табиий газ тармоғига ноқонуний равишда уланиб келаётган фуқаролар ҳам аниқланди. Жумладан, тумандаги Хўжалик қишлоғи ҳудудидаги "Фаррух Фарҳод Шоҳрух" фермер хўжалиги раҳбари З.Саидов хўжалигида ҳеч қандай ҳужжатларисиз 2 та иссиқхона қуриб, уларни иситиш мақсадида ўзбошимчилик билан табиий газ тармоғига уланган. Газдан фойдаланиш қоидаларини қўпол равишда бузган бу фуқаро 80 кун мобайнида жами 26496 м³ газдан ноқонуний фойдаланилган оқибатида "Боготумангаз" филиали манфаатларига 2432,3 минг сўм миқдориди зарар етказган.

Шунингдек, Богот шаҳри ҳудудидаги О.Искандаровга

Шухрат ИБРОХИМОВ, Богот туман прокуратураси иш ўрганувчи терговчиси Ойбек ЖУМАНИЕВОВ, «Ниқид»

тегишли "Ойбек" хусусий фирмасига қарашли чойхонада, тумандаги Бешарик қишлоғи "Бежганик" маҳалласидаги Г.Нагметуллаева, М.Раҳматуллаевага қарашли дўконларида ҳам табиий газ тармоқларига ўзбошимчилик билан ўланиб газдан ноқонуний равишда фойдаланиб келганликлари натижасида филиалга 598 445 сўм миқдориди зарар етказилганлиги аниқланди. Уларга нисбатан маъмурий жавобгарлик чоралари кўрилди.

Найман қишлоғи "Усталар" маҳалласида истиқомат қилувчи Б.Ёқубов яшаш уйининг томорқасига ҳеч қандай ҳужжатларисиз гишт пишириш печи қуриб, "Боготумангаз" филиали балансида бўлган паст босимли табиий газ тармоғига ўзбошимчилик билан уланган. У 2010 йилнинг 1 ноябрдан 19 ноябригача

117055,2 м³ табиий газдан фойдаланиб, филиалнинг 107 456 67 сўмликдан зиёд табиий газини талон-торож қилган. Ушбу факт юзасидан жиноят иши қўзғатилиб, суд томонидан Б.Ёқубовга нисбатан тегишли жазо қўланилди.

Текширилган натижасига қўра, аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари ва уларга имконият яратиб бераётган шартшароитларни бартараф этиш тўғрисида "Шимолгазтаъминот" УК Хоразм вилоят бошқармаси бошлиғи ҳамда "Хоразм электр тармоқлари" ОАЖ директори номига тақдимнома малаер киритилди. Иш фаолиятига маъсулиятсизлик билан ёндашган "Боготумангаз" филиалининг 22 нафар, туман электр тармоқлари корхонасининг эса 18 нафар назоратчиларга нисбатан интизомий жавобгарлик тўғрисида иш қўзғатилди.

Шулардан ҳам кўриниб турибдики, агар нафақат коммунал хизмат кўрсатувчилар, балки улардан фойдаланувчилар ҳам зиммалардаги масъулиятни чўқур ҳис қилиб, фойдаланган газ ва электр энергияси ҳақини ўз вақтида тўлаб бурсалар, уларга кўрсатилган хизматни янада самарали бўлишини таъминлаган бўлар эдилар.

2011 йил — Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили

Тадбиркор ҳимояси эмас

уни қўллаб-қувватлаш мутасаддиларнинг бурчидир

Мамлакатимизда кичик ва ўрта бизнесни равақ топтириш тобора дозарб аҳамият касб этмоқда. Тадбиркорлик ва ишбилармонлик ҳаракатини кенг ёйиш, деҳқон-фермер хўжалиқларини ташкил этиш орқали ерни ўз эгаларига бериш каби саъй-ҳаракатлар билан ҳақиқий мулкдорлар синфини шакллантириш давлатимиз сийосатининг устувор йўналишларидан бирига айланган.

Бу борада Президентимиз томонидан бир қатор Фармон ва қарорлар қабул қилинганлиги, айниқса, жорий йилнинг "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" деб аталishi ҳам фикримизнинг ёрқин далилидир.

Хусусий сектор вакилларига яратиб берилган қулай шарт-шароитлар, имкониятлар, уларнинг ҳақ-хуқуқлари қонун ҳужжатларида қатъий белгилаб қўйилганлиги туфайли ялпи ички маҳсулотларда кичик корхоналар, микрофирмалар ва фермер хўжалиқларининг улуши йилдан-йилга ошиб бормоқда. Тадбиркорларимиз йўлида учраётган айрим сунъий тўсиқлар, мансабдор шахсларнинг тўраларча ҳаракатлари, қозғобозлик, улар фалолиятига ноқонуний аралашishi каби ҳолатларга амалдаги қонун ҳужжатлари асосида барҳам бериш ҳуқуқий органлар, хусусан, прокуратура ходимлари зиммасига юксак масъулият юқлайди.

Косонсой туман прокуратураси томонидан олиб борилган ишлар кўлами юқоридега айтаётгани каби салбий кўринишларнинг ҳали-ҳануз учраётганини кўрсатади. Бу, албатта, ачинарли ҳолдир. Айрим юқори идора вакилларининг давлат сийосати ва ислохотларни тўла тушуниб, билатуриб ҳам баъзан қонунга зид иш тутишлари кишини ташвишлантиради.

Ўтган 2010 йилнинг 20 августида туман ҳокимлигининг "Косонсойнома" газетасида туман ҳокимининг 2010 йил 14 августдаги 532-сонли қарори билан "Гулшан" фермер хўжалигида фойдаланишда бўлган 130 - контурдаги 3,5 гектар ер майдони туман ҳокимлиги заҳира фондига қайтарилгани ва у қайтадан фермер хўжалиги ташкил этиш учун танловга қўйилганлиги ҳақида эълон берилди. Бу ўзини ернинг чин фарзанди деб билган деҳқонга, албатта, ўзгача руҳ ва куч-

гайрат бахш этади. Юксак ишонч билан танловда қатнашган фуқаро А.Рахимов ҳамда "Ихлос сабо кўрки" фермер хўжалиги раҳбари А.Олимовда ҳам ана шундай шижоат бўлганлиги табиий. Бироқ танлов ҳам ўз номи билан озми-кўпми фоллиқни талаб этади. Шундай юқори кўрсаткич "Ихлос сабо кўрки" фермер хўжалиги раҳбари А.Олимовда намоян эди ва у танлов голиби бўлди.

Буни қарангки, фермер хўжалиги раҳбари қутилмаган ҳолатда гирромликка рўбарў бўлди. Гарчи танловга қўйилган ер майдони 3,5 гектарни ташкил этса-да, туман мутасаддилари унга фақатгина 0,80 гектар ерни "хатлаб" бердилар.

Бу каби қонунбузилиш, мансаб ваколатидан фойдаланиб, ўзгалар, хусусан тадбиркорларнинг ҳуқуқларини бузиш каби ҳолатлар "Анварбек Ганиев АГРО" фермер хўжалигига нисбатан ҳам қўлланилган.

Туман ҳокимининг 2009 йил 2 мартдаги қарори билан "Қуқумбой" массиви, "Булок" мавзесида паррандачиликка ихтисослаштирилган фермер хўжалиги ташкил этиш учун Ф.Дедабоевга 9,1 гектар ер майдони (шундан 8 гектар экин ери) ажратиб берилган эди. "Анварбек Ганиев АГРО" фермер хўжалиги ана шу қарорга мувофиқ ташкил этилган бўлиб, 2009 йилнинг 24 июнида фермер хўжалиги ва туман ҳокимлиги ўртасида ер участкасини узок муддатга ижарага бериш шартномаси ҳам имзоланган. Шартноманинг 4-бандига кўра тупроқ бонитети 45 балл қилиб кўрсатилган.

Замин билан тиллашган киши ернинг дарди, нималарга қодирлиги ва уни қандай боқишни билади. Шундай экан, Ф.Дедабоевда ҳам шартноманинг ушбу бандига нисбатан шубҳа уйғониши бесабаб эмасди. У ер майдонининг ҳажми, белгиланган ер бони-

тетидан норози эканлигини айтиб, ўз эътирозини билдиради. Аммо, унинг эътирози ҳам, арзномалари ҳам на туман ҳокимлиги, на туман ер ресурслари хизмати ходимлари томонидан инобатга олинди. Фермерни эса бу гирромлик, кўзбўямачилиқдан ташқари ҳосилдорликнинг ортиқча белгилангани ва боз устига солиқларнинг ҳаддан зиёдлиги туфайли қўрилаётган зарар қийнади.

Ф.Дедабоевнинг аризасига кўра, туман прокуратураси томонидан ер ресурслари мутахассисларини жалб қилган ҳолда ушбу хўжаликка ажратиб берилган ер майдони қайта ўлчовдан ўтказилди ва фермер ҳақ бўлиб қиди. Нега дейсизми? Мутасадди ходимларнинг тадбиркорга бўлган "илтифот"лари туфайли ушбу ер майдони аслида 6 гектар эканлиги маълум бўлди. Яъни, ҳоким қарори ҳамда ижара шартномаларида асоссиз равишда 2 гектар экин майдони қўшиб кўрсатилган.

Шундай қилиб, туман ер ресурслари бўлими томонидан туман Давлат солиқ инспекциясига ҳам ер майдонларининг мейёрий баҳоси тўғрисида нотўғри маълумот берилган ва 2010 йилда фермер хўжалиги учун ягона ер солиги 774,2 минг сўм ҳисобланиб, давлат бюджети ҳисобига 396,2 минг сўм ундириб олинган.

Шу ўринда бир мулоҳаза туғилади. Давлатнинг ишончли вакили бўлмиш муҳим "ўрин эгалари" ноҳақти оддий нарсани билишмасе? Мамлакатимизда тадбиркорлик субъектларини ҳимоя қилиш, уларни қўллаб-қувватлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 367-моддасида "Янги ташкил этилган кишлоқ хўжалиги товарлари ишлаб чиқарувчилар давлат рўйхатидан ўтказилган ойдан бошлаб икки йил муддатга ягона ер солиги тўлашдан озод қилинади", дея қайд этилган.

Уларни бу каби қонунларни билмасликка айблаш ноўрин, билиб туриб қилинган хато эса лоқайдлик, масъулиятсизлик ва хўжасизликнинг ўзиндир.

Афсуски, Ф.Дедабоевга нисбатан қилинган ноҳосиллик

Мўминжон БОБОМИРЗАЕВ,
Косонсой туман прокурори

фақатгина шу эмас экан. У туман ҳокимлигининг қарори билан 515 гектар ер майдонининг танловга қўйилганлигидан бохабар бўлиб, ўзидаги мавжуд ер майдонларини кенгайтириш мақсадида танловда қатнашиш учун туман ҳокимлигига ариза билан мурожаат этиб, иштирок этади ва голиб бўлади. Қизиғи шундаки, танлов якунлари бўйича ҳеч қандай баённома расмийлаштирилмаган ва оқибати ҳеч кимни қизиқтирмаган. Танлов голибини қўллаш, унга ер ажратиб бериш ҳақидаги фикр бирон бир мутасаддини қизиқтириш туғул, ҳаёлига ҳам келмаган. Тадбиркор эса бир ярим йил мобайнида қонуний эгаллик қилишга асосли бўлган ер майдонларига тегишли қарорни ололмадан сарсон бўлган.

Кўриб турганнинг орқали юқоридеги ҳолатлар эгалли туман ҳокимлиги томонидан Ўртабшқимнинг 2009 йил 15 майдаги "Тадбиркорлик фаолиятини янада қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш чоратадбирлари тўғрисида"ги

Қарори талаблари очик-ойдин бузилган ва айна пайтда тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқлари поймол этилган.

Бугун юртимизда хусусий тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнес фаолиятини юксалтиришга ҳар қачонгидан жиддий масъулият талаб этадиган жараён ҳукмрон. Бу бежиз эмас. Эл бой бўлар экан, мамлакат қудратли. Шу оддийгина ҳақиқат туфайли ҳам давлатимиз бу соҳага эътиборни кучайтирмоқда. Зеро, жорий йил "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили". Демак, ҳали олдимизда янги-янги дастурлар, хайрли ишлар режалари бисёр. Уларни ҳаётга татбиқ этиш, ишлайман деган ҳар бир куч-гайрат эгасини қўллаб-қувватлаш, ҳам молиявий, ҳам ҳуқуқий, лозим бўлса руҳий ва маънавий жиҳатдан мадад бериш, ҳимоялаш барча мутасаддиларнинг бурчидир.

Ишонч телефонлари

Маҳаллий давлат ҳокимияти, назорат қилувчи ва лицензия берувчи органлар томонидан тадбиркорлик субъектларига рухсатномалар бериш, тадбиркорлик фаолиятини ташкил этиш, қурилишга рухсат бериш, кадастр орқали расмийлаштириш ва бинолар ижараси учун тўлов микдорини белгилашда қонунбузилиш, бюрократик тўқилишлар ва сансалорликларга йўл қўйилган тақдирда, Сиз тадбиркорлар ўз ҳуқуқларингизни ҳимоя қилиш учун Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаменти, Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлар прокуратураларининг қуйидаги "Ишонч телефони" рақамларига ёки "007" қисқа рақамига қўнғирок қилишингиз мумкин.

№	Прокуратура органлари	Ишонч телефонлари
1.	Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси	Код: 8371 232-43-91 232-45-40
2.	Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги СВОЖДЛКК Департаменти	Код: 8371 233-84-20
3.	Андижон вилоят прокуратураси	Код: 8374 224-06-09
4.	Бухоро вилоят прокуратураси	Код: 8365 223-38-22
5.	Жиззах вилоят прокуратураси	Код: 8372 226-09-62
6.	Қашқадарь вилоят прокуратураси	Код: 8375 221-07-82
7.	Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси	Код: 8361 222-26-39
8.	Навоий вилоят прокуратураси	Код: 8436 225-07-17
9.	Наманган вилоят прокуратураси	Код: 8369 226-23-02
10.	Самарқанд вилоят прокуратураси	Код: 8366 235-07-34
11.	Сирдарё вилоят прокуратураси	Код: 8367 223-38-22
12.	Сурхондарё вилоят прокуратураси	Код: 8376 223-20-36
13.	Тошкент шаҳар прокуратураси	Код: 8371 271-12-26
14.	Тошкент вилоят прокуратураси	Код: 8371 277-76-18
15.	Фарғона вилоят прокуратураси	Код: 8373 224-04-80
16.	Хоразм вилоят прокуратураси	Код: 8362 227-45-71

Бундан ташқари, фуқароларнинг илтимос ва мурожаатларини қундалик навбатчилик асосида қабул қилиш бўйича барча туман-шаҳар прокуратураларида ишонч телефонлари ташкил этилган.

Сизнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларингиз тежорлик билан ҳимоя қилиниши таъминланади.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси

Гендер тенглик ва ҳуқуқий муҳофаза

26 апрель куни Миллий матбуот Марказида Ўзбекистон Касаба уюмлари Федерацияси Кенгаши томонидан "Гендер тенглик, аёлларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ва меҳнат ҳуқуқлари ҳимояси" мавзусида матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Анжумани Ўзбекистон Касаба уюмлари Федерацияси кенгаши раиси Т.Нарбаева олиб борди. Унда оналик ва болаликни ҳуқуқий, иқти-содий, ижтимоий ҳимоялаш, хотин-қизларнинг моддий аҳолини яхшилаш учун шароитлар яратиш, мамлакатни модернизациялаш жараёнида ва бошқа соҳалардаги ислохотларда хотин-қизларнинг ишлари масалалари муҳожама этилди. Анжуманда шунингдек, Касаба уюмлари Федерациясининг мутахассислари касаба уюмларининг юридик хизматлари томонидан кичик бизнес ва

хусусий тадбиркорлик йўналишида фаолият бошлаётган ёш тадбиркор аёллар учун ҳуқуқий маслаҳатлар ташкил этилиб, уларнинг даромадларини ошириш масалаларига эътибор қаратилаётгани ва ноформал бандликни қечлаш юзасидан олиб борилган саъй-ҳаракатлар натижасида мазкур секторда ишловчи 2400 нафар ходимга меҳнат дафтарчалари очишга муваффақ бўлиниши алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Анжуман якунида Ўзбекистон Касаба уюмлари Федерацияси кенгаши олдига турган устувор йўналиш ва вазифаларга доир савол-жавоблар бўлиб ўтди.

Гули ҲОЖИБОЕВА, «Иқтисод»

Бугунги кунда барча соҳалар қатори аҳолининг ижтимоий ҳимояси масаласига ҳам катта эътибор қаратилмоқда. Бу борда юртимизда кўплаб ишлар амалга оширилди. Аҳолининг ижтимоий ҳимояси устувор вазифалардан бири этиб белгиланиб, бу ўз навбатида ҳуқуқ-тартибот органлари зиммасига ҳам катта масъулият юклади.

Навоий вилоят прокуратураси органлари томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 24 августдаги "Кам таъминланган оилаларни ижтимоий ҳимоя қилиш масалаларини ташкил этиш тўғрисида"ги 434-сонли ва 1996 йил 10 декабрдаги "Болали оилаларни ижтимоий қўллаб-қувватлашни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 437-сонли Қарорлари ижроси юзасидан фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларида текширишлар ўтказилди.

Текширишларда ўзини ўзи бошқариш органлари ва бошқа мутасадди идоралар томонидан мазкур қарорлар ижросини таъминлашда бир қатор қонунбузилиши ҳолатларига йўл қўйилганлиги, айрим ҳолларда эса нафақа пуллари талон-торож қилинганлиги аниқланди. Масалан, Навбахор туманидаги "Кизиравот" маҳалла фуқаролар йиғини мансабдор шахслари шу ҳудудда фаолият кўрсатаётган бир гуруҳ шахслар билан жиноий тил бириктириб, нафақа учун мурожаат қилган фуқароларнинг оилавий даромадларини тўлиқ ўрганмасдан, ишлайдиган фуқароларнинг ишласлиги ҳақида сохта маълумотлар тузиб, 2 ёшгача болалари бор оилаларнинг фарзандлари 2 ёшдан ошган бўлсада, уларга ноқонуний равишда нафақа тайинлаб ҳамда ўртача ойлик даромадлари белгиланган мезондан ошганини била туриб, 16 нафар фуқарога 4 млн. 483,6 минг сўмлик нафақаларни ноқонуний равишда тўлаган.

Шунингдек, Нурота туманидаги "Сентоб" маҳалла фуқаролар йиғини мансабдор шахслари ҳам 7 нафар фуқарога 4 млн. 822,9 минг сўмлик на-

фақаларни ноқонуний равишда ажратилган. Тумандаги Ф.Фуломов номи маҳалла фуқаролар йиғини томонидан 3 та ҳолатда 1 млн. 785,2 минг сўмлик нафақалар ҳудудда фаолият кўрсатаётган бир гуруҳ шахслар билан жиноий тил бириктириб, нафақа учун мурожаат қилган фуқароларнинг оилавий даромадларини тўлиқ ўрганмасдан, ишлайдиган фуқароларнинг ишласлиги ҳақида сохта маълумотлар тузилиб, талон-торож қилинган.

Кармана туманидаги "Кўнча турон" МФЙ мансабдор шахслари 2010 йил давомида фуқароларга жами 2 млн. 590,1 минг сўм маблағни ноқонуний равишда ортиқча тўлаб, бюджет маблағларини растрата қилиш йўли билан талон-торож қилишган. Мазкур туманининг "Талқоқ" МФЙ мансабдор шахслари эса 2010 йил давомида Вазирлар Маҳкамасининг юқорида қайд этилган 434 ва 437-сонли қарорлари талабларини бузган ҳолда 1 млн. 39,9 минг сўмлик нафақа ва моддий ёрдам пулларини талон-торож қилганлар.

Кониমেҳ туманидаги "Телемен" МФЙ мансабдор шахслари моддий ёрдам ва нафақа олиш учун мурожаат қилган фуқароларнинг оилавий даромадларини тўлиқ ўрганмасдан, сохта маълумотларга асосан 3 нафар фуқарога 4 та ҳолатда 1 млн. 100,2 минг сўмлик моддий ёрдам ва нафақа пуллари ноқонуний ажратган. Тумандаги "Наврўз" МФЙ мансабдор шахслари сохта маълумотларга асосланиб, 3 нафар фуқарога 934,4 минг сўмлик, "Саржал" ОФЙ мансабдорлари эса 456,6 минг сўмлик моддий ёрдам ва нафақа пуллари ноқонуний ажратиб, давлат ва жамият манфаатларига жиддий зарар етказилган.

Қизилтепа туман ИИБ ходими Х.Саитов иш ҳақи тўғрисидаги сохта маълумотларни тумандаги "Ўзбекистон" МФЙга тақдим қилиб, 2010 йилнинг февраль ойидан 2011 йилнинг февраль ойига қадар 1 млн. 12,8 минг сўмлик нафақа пулларини ноқонуний равишда олиб келган.

Айрим ҳолларда эса ДТ "Халқ банки" бўлимлари мансабдор шахслари томонидан нафақа пулларининг бошқа мақсадлар учун сарфлаб юборилиши ва талон-торож қилинишига йўл қўйилган. Масалан, ДТ "Халқ банки"нинг Қизилтепа туман бўлими томонидан тумандаги "Аробон" қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудда яшовчи фуқароларга 2 ва 18 ёшгача нафақа пуллари тариқасида тарқатилиши лозим бўлган 48 млн. 19 минг сўмлик нафақа пуллари бошқа мақсадлар учун сарфлаб юборилган. Шу каби ДТ "Халқ банки"нинг Хатирчи филиалига қарашли 054, 011 ва "Найман" маҳсул шохобчалари масъул ходимлари 2010 йил декабрь ойи нафақа ва моддий ёрдам учун ўз вақтида нақд пул билан тўлиқ таъминланмасдан, нафақа ва моддий ёрдам пуллари тўлиқ тарқатилганлиги тўғрисида банкнинг юқори бўлинмасига сохта ҳисоботлар топшириб келишган.

Бундан ташқари, вилоятнинг қарийб барча шаҳар ва туманларида фаолият кўрсатаётган маҳалла фуқаролар йиғинларида фуқаролар йиғини ҳузурдаги нафақа ва моддий ёрдам пуллари тайинлаш бўйича комиссия иш фаолияти тўғри йўлга қўйилмасдан, қонунбузилиши ҳолатларига йўл қўйиб келинган. Хусусан, комиссия томонидан 16 (18) ёшгача болалари бўлган оилаларга нафақа тайинлашда Молия

А.Жўраев,

Навоий вилоят прокуратураси бўлим катта прокурори

вазирлигининг 1994 йил 4 майдаги "16 (18) ёшгача болалари бўлган оилаларга нафақалар тайинлаш ва тўлаш тартиби бўйича услубий тавсиялар" талабларига риоя қилинмаган. Услубий тавсияларнинг 6-бандида нафақа сўраб, мурржаат қилишга ундовчи сабаблар, оила аъзоларининг таркиби ҳамда ариза бериш санасидан олдинги 12 ой давомида олган даромадлари, шахсий томорқа хўжалигини юритишдаги даромадларини қўшган ҳолда кўрсатилши белгиланган, бироқ комиссиялар иш фаолиятида қабул қилинган аризаларнинг бирортасида ҳам бу талабга риоя қилинмаган.

Шунингдек, юқорида қайд этилган Вазирлар Маҳкамасининг 437-сонли қарори билан тасдиқланган Низомнинг 22-банди талабига қўра, нафақа тайинлаш тўғрисида қарор қабул қилиш чоғида аризаларнинг фуқаролар йиғинида иштирок этиши мажбурийлиги белгиланган бўлсада, аризалар иштироки таъминланмаган ҳамда комиссия томонидан рад қилинган мурожаатлар бўйича ариза муаллифларига ёзма равишда маълум қилинмасдан Низом талаблари бузилишига йўл қўйилган.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан ушбу йўналишда ўтказилган текширишлар натижасига қўра 14 та жиноят ишлари кўзгатилиб, қонунбузилиши ҳолатларини бартараф эттишга қаратилган 240 тадан ортиқ прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилди.

Лоқайдликка йўл қўйилмайди

Ҳуқуқий демократик давлат қуришни ўз олдига мақсад қилиб олган юртимизда фуқароларнинг ҳақ-ҳуқуқлари, манфаатлари ва эркинликларини ҳимоя қилиш муҳим аҳамият касб этиди. Бу борда қабул қилинган қонун ҳужжатлари ижросини назорат қилиш эса бевосита прокуратура органлари зиммасига юклатилган.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан жорий йилнинг ўтган даври мобайнида фуқароларнинг мурожаатлари юзасидан ўтказилган текширишлар натижаси бўйича ноқонуний қабул қилинган қарорларни бекор қилиш тўғрисида 12 та протест, жиноятларнинг сабаблари ва содир этилишига имкон яратган шарт-шароитларни бартараф этиш бўйича 19 та тақдимнома ва 56 та қарорлар қабул қилиниб, 6 нафар фуқаро расман огоҳлантирилган. Прокурор қарори ва тақдимномаси бўйича 39 нафар фуқаро интизомий, 34 нафари маъмурий ва 1 нафари моддий жавобгарликка тортилган.

Ўтган йили 2015 нафар, жорий йилнинг 3 ойида эса 207 нафар фуқаронинг бузилган ҳуқуқлари тикланди. Шунингдек, вилоят прокуратура-

си ҳамда шаҳар ва туман прокуратураларида "Ишонч телефони" жорий қилинди.

Уйчи туманида яшовчи Д.Абдунабиев чорва молларини сотиб олиб, тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш мақсадида 12 млн. сўм кредит маблағи олиш учун банкка ариза билан мурожаат этган экан. Бироқ банк мутасаддилари унинг кредит олиш юзасидан тақдим этган ҳужжатларига лоқайдлик билан қараган. Шундан кейин Д.Абдунабиев вилоят прокуратурасининг "Ишонч телефони"га кўнғирок қилиб, кредит олишда амалий ёрдам сўрайди.

Туман прокуратурасининг аралашуви билан унга банкдан 12 млн. сўм нақд пул ҳисобига кредит олиб берилиши таъминланди.

Шунингдек, Косонсой тумани "Қорасув" ҚФЙда яшовчи фуқаро Н.Исмаиловнинг маз-

кур маҳалла ҳудудидаги автобекатни замон талабларига мос равишда қайта реконструкция қилиб, савдо шохобчаси қурилиши учун рўхсат беришни сўраб ёзган аризаси Косонсой туман ҳокимлигида рўйхатга олинди, кўриб чиқиш учун туман бош архитекторига чиқарилган. Бироқ ариза бир ойдан ошқроқ муддат ўтса-да, ҳал этилмаган, кўриб чиқилгани ҳақида жавоб хати ҳам юборилмаган.

Мазкур ҳолат туман прокуратураси томонидан ўрганилди, туман бош архитектори вази фасини бажарувчи Х.Амонбоевга нисбатан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш кўзгатилиб ва суд қарори билан жарима белгиланди.

Бу вилоят мурожаатларга эътиборсизлик ҳолатларини бошқа туманларда ҳам кузатиш мумкин. Айрим ҳолларда эса фуқароларнинг мурожаатлари ўз исботини топмапти.

Масалан, Норин туманида яшовчи фуқаро Т.Умаров ва бошқаларнинг ер участкалари олиб қўйилаётгани ҳақидаги аризаси Бош прокуратура ҳузурдаги СВОЖДЛКК Департаментининг Норин туман

бўлими ходимлари жалб этилган ҳолда ўрганиб чиқилди. Текширишда аризадаги вазирлар ўз тасдиғини топмади. Шунингдек, унда фамилиялари қайд этилган Т.Ҳасимов, О.Долимов, М.Акбаров ва В.Салоҳиддиновлар аризадан умуман хабарлари йўқлиги, имзолар уларники эмаслиги, исм-фамилиялари ҳам нотўғри ёзилган, шу билан бирга, томорқа ер участкаларининг олиб қўйилганини баён этишган.

Мазкур ҳолат юзасидан Т.Умаровга нисбатан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш кўзгатилиб, жарима жазоси қўлланилди.

Бундан ташқари, Чортоқ туманида яшовчи фуқаро Х.Нажмиддинова вилоят прокуратурасига ариза билан мурожаат этиб, ўғли М.Машариповга нисбатан ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят иши кўзгатилиши, уни ёпиш учун туман ИИБ тергов бўлими терговчиси А.Иномов ундан 2 минг АҚШ доллар микдорда пул талаб қилганини, у синглиси Р.Отанова ва таниши Х.Хўжабековдан айтилган миқдордаги пулни

Жамолiddин НИЗАМОВ,
Наманган вилоят прокуратураси бўлим прокурори

қарз олиб, А.Иномовга хизмат хонасида бергани, бироқ суд жараёнида алданганини билганини баён этиб, унга нисбатан қонуний чора қўришни сўраган.

Ўтказилган текширишда, Х.Нажмиддинованинг ариза-сида қайд этилган ҳолатлар ўз тасдиғини топмади. У ИИБ терговчиси А.Иномовга нисбатан туҳмат қилганлиги фош бўлди.

Юқоридагилардан кўришиб турибдики, жойлардаги мутасадди раҳбарлар билан жавобгар шахслар орасида ўз хизмат вази фасига бепарволик билан ёндашаётган, бу билан эса мавжуд қонун ва бошқа норматив ҳужжатларнинг талабларини менимаётган кимсалар учраб турибди. Ҳар қандай раҳбар биринчи галда фуқароларнинг мурожаатларига нисбатан лоқайд муносабатда бўлмаслиги керак. Акс ҳолда, амалдаги қонунларга биноан ўз жазосини олади.

Давлат органларининг назорат-таҳлил фаолиятида ахборот-коммуникация технологияларидан самарали фойдаланиш истиқболлари

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 29-моддасига мувофиқ, "Ҳар ким фикрлаш, сўз ва эътиқод эркинлиги ҳуқуқига эга. Ҳар ким ўзи истаган ахборотни излаш, олиш ва уни тарқатиш ҳуқуқига эга".

Маъмур конституциявий норманинг аҳамияти шундаки, "Фуқароларнинг ахборот соҳасидаги ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш масаласи инсоннинг ахборот олиш, ахборотни ва ўз шахсий фикрини тарқатиш ҳуқуқи ва эркинлигини ўзида мужассам этган бўлиб, бу Ўзбекистонда демократик жамият асосларини барпо этишнинг муҳим шарти, таъбир жоиз бўлса, тамал тоши ҳисобланади"¹.

Фуқароларнинг ахборот олиш ҳуқуқини таъминлаш, жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишда замонавий ахборот-коммуникация технологияларининг аҳамияти бекиёсдир. Шу тўғрисида республикамизда ахборот коммуникация технологиялари соҳасида миллий ахборотлаштириш тизимини шакллантириш, жамият ҳаёти ва бошқаруving барча жабҳаларига замонавий ахборот технологиялари, компьютер техникаси ва телекоммуникация воситаларини оммавий равишда жорий қилиш ва улардан фойдаланиш, фуқароларнинг ахборотга бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш ва жаҳон ахборот ресурсларига уланшиш имкониятларини кенгайтириш асосий вазифалар сифатида белгиланган.

Ҳозирги вақтда замонавий ахборот тизимлари ташкилотли фаолияти самарасига бевоқиф таъсир этувчи асосий факторлардан бири ҳисобланади. Бу тизимлардан ташкилотнинг нафақат кундалик фаолиятида, балки узоқ муддатли, глобал стратегиясини яратишда ҳам фойдаланилмоқда. Юқори унумли компьютерлар, дастурий таъминот ва коммуникация тармоқлари, шу жумладан, Интернет ташкилотлар фаолияти теозорлигини оширишни таъминлайди.

Ўзбекистон Республикасининг ахборотлаштириш соҳасидаги давлат сиёсати ахборот ресурслари, ахборот технологиялари ва ахборот тизимларини ривожлантириш ҳамда такомиллаштиришнинг замонавий жаҳон тамойилларини ҳисобга олган ҳолда миллий ахборот тизимини яратишга қаратилгандир².

Ахборотлаштириш соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари қуйидагилардан иборат:

- ҳар кимнинг ахборотни эркин олиш ва тарқатишга оид конституциявий ҳуқуқларини рўйбга чиқариш, ахборот ресурсларидан фойдаланишнинг таъминлаш;
- давлат органларининг ахборот тизимлари, тармоқ ва худудий ахборот тизимлари, шунингдек, юридик ҳамда жисмоний шахсларнинг ахборот тизимлари асосида Ўзбекистон Республикасининг ягона ахборот маконини яратиш;
- халқаро ахборот тармоқлари ва Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланиш учун шарт яратиш;
- давлат ахборот ресурсларини шакллантириш, ахборот тизимларини яратиш ҳамда ривожлантириш, уларнинг бир-бирига мослиги ва ўзаро алоқада ишлашнинг таъминлаш;
- ахборот технологияларининг замонавий воситалари ишлаб чиқарилишини ташкил этиш;
- ахборот ресурслари, хизматлари ва ахборот технологиялари бозорини шакллантиришга қўмаклашиш;
- дастурий махсулотлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва уни рағбатлантириш;
- тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш, инвестициялар жалб этиш учун қулай шарт яратиш;
- кадрлар тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, илмий тадқиқотларни рағбатлантириш.

Ўзбекистон Республикасининг 2003 йил 11 декабрдаги "Ахборотлаштириш тўғрисида"ги Қонунига мувофиқ, Ахборотлаштириш деганда юридик ва жисмоний шахсларнинг ахборотга бўлган эҳтиёжларини қондириш учун ахборот ресурслари, ахборот технологиялари ҳамда ахборот тизимларидан фойдаланган ҳолда шарт яратишга қаратилган ташкилий, ижтимоий-иқтисодий ва илмий-техникавий жараён тушунилиб, Ахборот технологияси — ахборотни тўшлаш, сақлаш, излаш ва унга ишлов бериш ҳамда уни тарқатишда фойдаланиладиган жами услублар, қурilmалар, усуллар ва жараёнларни ўз ичига қамраб олади.

Бугунги кунда мамлакатимизда давлат органлари фаолиятида ахборот технологияларидан самарали фойдаланиш имкониятларини кўзда тутувчи норматив-ҳуқуқий база такомиллаштирилиб келинмоқда

Айниқса, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2002 йил 30 майда эълон қилинган "Компьютерлаштириш янада ривожлантириш ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш тўғрисида"ги Фармони³да ахборотлаштиришнинг миллий тизимини шакллантириш, иқтисодиёт ва жамият ҳаётининг барча соҳаларида замонавий ахборот технологиялари, компьютер техникаси ва телекоммуникация воситаларини оммавий равишда жорий этиш ҳамда улардан фойдаланиш, фуқароларнинг ахборотга ортб бораётган талаб-эҳтиёжларини янада тўлиқроқ қондириш, жаҳон ахборот ҳамжамиятига қириш, жаҳон ахборот ресурсларидан баҳраманд бўлишни кенгайтириш учун қулай шарт-шароитларни яратиш каби масалалар мақсад қилиб олинган. Маъмур Фармонда компьютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш ҳамда уларнинг замонавий тизимларини жорий этишнинг биринчи галдаги энг муҳим вазифалари белгилаб берилган.

Ушбу Фармонни бажариш юзасидан ва ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида стратегик устуворликларни амалга оширишга доир амалий чора-тадбирларни таъминлаш

мақсадида 2002 йил 6 июнда Вазирлар Маҳкамасининг "Компьютерлаштириш янада ривожлантириш ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 200-сонли Қарори⁴ эълон қилинди. Унда хусусан, 2002-2010 йиллардаги компьютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш дастури тасдиқланган бўлиб, маъмур дастур замонавий техник инфратузилмани ривожлантиришнинг жаддаллаштириш, компьютерлаштириш, мамлакатимизда дастурий махсулотлар индустрияси ва экспортини ривожлантиришнинг рағбатлантириш, юқори малакали кадрлар потенциалини тайёрлаш, қонунчиликни таъминлаштириш, ахборот хавфсизлигини таъминлаш бўйича шарт-шароитлар яратишга қаратилган. Жамиятнинг ахборотга бўлган эҳтиёжини қондириш, мамлакатимиз иқтисодиётининг жаҳон бозорларидаги рақобатбардошлигини ошириш дастурини мақсадли вазифаси ҳисобланади.

Сўнгги йилларда замонавий ахборот технологияларини ривожлантириш ва жорий этиш бўйича Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан бир қатор қонунлар қабул қилинди. Буларга 2003 йилда Олий Мажлиснинг иккинчи чакриқ 13-сессиясида қабул қилинган "Электрон рақамли имзо тўғрисида"ги ва "Ахборотлаштириш тўғрисида"ги қонунлари ҳамда 2004 йил Олий Мажлиснинг иккинчи чакриқ 14-сессиясида қабул қилинган "Электрон тижорат тўғрисида"ги ва "Электрон ҳужжат айланиши тўғрисида"ги Қонунларидир.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 26 сентябрда эълон қилинган "Электрон рақамли имзодан фойдаланишнинг норматив-ҳуқуқий базасини такомиллаштириш тўғрисида"ги Қарори⁵ юқоридаги қонунларнинг бажарилишини таъминловчи ташкилий-ҳуқуқий механизмларни белгилаб берди.

2005 йил 22 ноябрда имзоланган Вазирлар Маҳкамасининг "Ахборотлаштириш соҳасида норматив-ҳуқуқий базани такомиллаштириш тўғрисида"ги Қарори⁶ билан "Давлат ахборот ресурсларини шакллантириш ва Давлат органларининг ахборот тизимларини ташкил этиш тартиблари тўғрисида"ги Низомлар тасдиқланган.

Бугунги кунда давлат органларининг асосий фаоли-

А.САҒИНОВ,
Бош прокуратуранинг
Олий ўқув курслари тингловчиси

ят йўналишлари бўйича уларга юклатилган вазифаларнинг кенг кўламда бўлишини ҳисобга олиб, фаолиятни ахборот билан таъминлаш жараёнини тўғри ташкил этиш жуда муҳим ҳисобланади. Зеро, бу ҳол давлат органларини фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, жамият ва давлатнинг қонуний манфаатларини таъминлаш борасидаги ҳолатни тавсифловчи тўлиқ ва ишончли ахборот билан таъминлашга имкон яратлади.

Бизнинг фикримизча, замонавий ахборот коммуникацион технологиялардан давлат органларининг назорат-таҳлил фаолиятида қўйилган ишларни амалга оширишда фойдаланиш мақсадга мувофиқдир: — назоратда бўлган барча ҳужжатларнинг ҳисоб-китобини оптимал равишда юритиш; — назоратда бўлган ҳужжатлар орасидан теозорлик билан ҳал қилиниши лозим бўлган масалаларни танлаб олиш;

— юзага келган вазиятдан келиб чиққан ҳолда давлат органларидаги назорат-таҳлил фаолиятини оқилона режада амалга ошириладиган тадбирларни белгилаш, уларни амалга ошириш учун қўллар ва воситаларини оқилона тақсимлаш тўғрисида асослантирилган қарорлар қабул қилиш;

— амалга оширилган фаолият бўйича ҳодимларнинг ишини янада чуқурроқ таҳлил қилиш, йўл қўйилган хатоларнинг сабабларини аниқлаш, эришилган илгор хорижий тажрибани янада оммаллаштириш;

— назорат фаолиятида биринчи навбатдаги ҳамда келажакда амалга оширилмаган вазифаларни ва уларни оқилона ҳал этишнинг асосий йўналишларини аниқ белгилаб олиш.

Давлат органларидаги назорат-таҳлил фаолияти амалиётини шунчун кўрсатадики, айнан ахборотларнинг сифатли, тўлиқ ва ўз вақтида олиниши ва қайта ишланиши қўйилган вазифаларнинг самарали бажарилишида муҳим омили бўлиб хизмат қилади.

Шу боис давлат органларини ахборот билан таъминлаш жараёнини тақдим қилинаётган ахборотларнинг тўлиқ ва асосланган бўлишини ҳамда бу борада қонуний қарорлар чиқариш учун ушбу ахборотни тўлиқ ва объектив таҳлил қилишни тақозо этади.

¹ Каримов И.А. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қонунчилик палатаси ва Сенатининг 2010 йил 12 ноябрдаги қўшма мажлисидаги маъруза. Қараг www.gov.uz расмий сайти.

² Ўзбекистон Республикасининг "Ахборотлаштириш тўғрисида"ги Қонуни. 2003 йил 11 декабрь, № 563-11.

³ Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Компьютерлаштириш янада ривожлантириш ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш тўғрисида"ги Фармони. 2002 йил 30 май.

⁴ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 6 июнь 200-сонли "Компьютерлаштириш янада ривожлантириш ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори.

⁵ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 26 сентябрда "Электрон рақамли имзодан фойдаланишнинг ҳуқуқий-норматив базасини такомиллаштириш тўғрисида"ги Қарори.

⁶ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 22 ноябр 2005 йил 256-сонли "Ахборотлаштириш соҳасида норматив-ҳуқуқий базани такомиллаштириш тўғрисида"ги Қарори.

Фуқаролар йиғинига сайловнинг ҳуқуқий кафолатлари

(Давом.
Бошланғичи 1-бетда)

Ушбу конституциявий қоидалар кейинчалик янада ривожлантирилиб, "Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида"ги Қонун қабул қилинди. Мазкур қонуннинг 20-моддасида фуқаролар йиғини раисини (оқсоқолини) ва унинг маслаҳатчиларини сайлаш бўйича қоидалар белгилашиб, унда фуқаролар йиғинининг раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари икки ярим йил муддатга сайланиши, фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) тегишли туман, шаҳар ҳокими билан келиш-қилдирилган ҳолда, маслаҳатчилар эса фуқаролар йиғини раисининг (оқсоқолининг) тақдими га биноан сайланиши, фуқаролар йиғинининг раисини (оқсоқолини) ва унинг маслаҳатчиларини сайлаш тартиби қонун ҳужжатлари билан белгилашни қайд этилди.

Бу масаланинг жамиятимиз ҳаёти учун муҳимлигини ҳисобга олиб, фуқаролар йиғинлари раислари ва маслаҳатчиларининг ўрни ва фаолиятини қонуний нуқтаи назардан янада мустаҳкамлаш мақсадида 2004 йил 29 апрелда "Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида"ги

Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинди.

Қонунда фуқаролар йиғинига сайловнинг демократизм, ошқоралик ва тенг сайлов ҳуқуқи асосида ўтказилиши; сайловда фуқароларнинг иштирок этиши ихтиёрий ҳамда эркинлиги, давлат ҳокимияти ҳамда бошқарув органлари фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказишда фуқаролар йиғинларига кўмаклашишлари, зарур ҳолларда уларни бинолар, транспорт ва алоқа воситалари билан таъминлашлари шартлиги; сайловни ташкил этиш ва муваффақиятли ўтказиш учун масъул бўлган комиссиялар ва ишчи гуруҳлар фаолиятида мустақиллик ва коллегияликка асосланиши; сайлаш очик ёки яширин овоз бериш орқали амалга оширилиши; сайлов натижалари юзасидан фуқаролар йиғини қабул қилган қарор устидан судга шикоят қилиниши мумкинлиги сайловнинг адолатли ўтишида муҳим ҳуқуқий кафолатлар сифатида қайд этилган.

Мазкур сайловнинг бошқа сайловлардан фарқи жиҳати шундаки, "Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг мас-

лаҳатчилари сайлови тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 6-моддасида фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари фуқаролар йиғини томонидан, қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда эса фуқаролар вакиллари йиғилиши томонидан икки ярим йил муддатга сайланиши белгиланган. Бу шунга асосланганда, мазкур сайловларда вакиллар институтини қўлланилади. Қонуннинг 13-моддасида фуқаролар йиғини (вакиллари йиғилиши) қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қабул қилиниши ва ўтказилиши белгиланган бўлиб, фуқаролар вакилларининг йиғилишига ҳовлилар, уйлар, кўчалар, маҳаллалар, мавзелар ва даҳалардан уларда яшовчиларнинг умумий йиғилиши қарор билан сайланган намоёндалар вакил қилинади.

Вакиллик нормасини фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш ишлари бўйича тегишли туман ёки шаҳар мувофиқлаштириш кенгаши белгилайди. Ўзбекистон Республикасининг оммавий ахборот воситалари фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайловига тайёргарлик жараёнини ҳамда сайлов қан-

дай ўтаётганлигини ёритиб беради.

Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчиларини сайлаш очик ёки яширин овоз бериш орқали амалга оширилади. Овоз бериш шакли тўғрисидаги қарор фуқаролар йиғини томонидан очик овоз бериш орқали қабул қилинади.

Фуқаролар йиғинида ҳозир бўлган фуқароларнинг яримдан кўпининг овозини олган номзод фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ёки унинг маслаҳатчиси вазифасига сайланган ҳисобланади. Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови яқунлари бўйича фуқаролар йиғини қарор қабул қилганда ҳамда мазкур қарор фуқаролар йиғинида раислик қилувчи томонидан ўқиб эшиттирилади.

Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови натижалари асосида фуқаролар йиғини қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда фуқаролар йиғини кенгашини шакллантиради, фуқаролар йиғини фаолиятининг асосий йўналишлари бўйича комиссияларни ва фуқаролар йиғини тафтиш комиссиясини, шу-

М.МИРАКУЛОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги Амалдаги
қонун ҳужжатлари мониторингини
институтини гуруҳ раҳбари

нингдек, маъмурий комиссияни сайлайди.

Юқоридагилардан келиб чиқиб айтиш мумкинки, мамлакатимизда демократиянинг энг муҳим тамойили — фуқароларнинг сайлов ҳуқуқини, ўз хоҳиш-иродасини эркин ифодалаш, ўз манфаатларини рўёбга чиқариш ва химоя қилиш ҳуқуқини таъминлаш учун ҳақиқий шарт-шароит, ҳуқуқий кафолатлар яратиб берилган.

Хулоса қилиб айтганда, фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови мамлакатни демократик янгилаш ва модернизациялаш борасидаги ихлоқотларни янада чуқурлаштиришга, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг жойлардаги ижтимоий-иқтисодий масалаларни ҳал этишдаги, "Кучли давлатдан — кучли фуқаролик жамияти сари" принципини амалга оширишдаги ролини янада кучайтиришга олиб келувчи яна бир манتيқий қадам бўлиб хизмат қилади.

Давлат ҳокимиятининг функционал тақсимланишида фуқаролик жамияти институтлари иштироки

Мустақиллиқнинг дастлабки йиллардан нодавлат нотижорат ташкилотларига кенг йўл берилиб, улар фаолиятига доир принципларнинг Асосий Қонунимизда мустаҳкамлаб қўйилгани мазкур институтнинг ижтимоий жабҳада ўз ўрнини топишига муҳим аҳамият касб этди. Бугунги кунга келиб мамлакатимиз ҳаётининг турли соҳаларида 5100 дан зиёд нодавлат нотижорат ташкилотлари фаолият олиб бормоқда. Бундан кўринадики, кейинги ўн йилда бу тоифа ташкилотлар сони 2,5 баробарга ошган. Фуқаролар йиғинлари ва ўзини ўзи бошқариш органлари — маҳаллалар сони эса 10 мингдан ортиқни ташкил этади.

Фуқаролик жамияти институтлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳозирги кунда демократик кадрлар, инсон ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларини химоя қилишнинг муҳим механизмига айланиб бормоқда. Фуқароларнинг ўз салоҳиятларини рўёбга чиқариши, уларнинг ижтимоий, иқтисодий фаоллиги ва ҳуқуқий маданиятини оширишда яқин ҳамкорга айланган. Жамиятда манфаатлар мувозанатини таъминлашга кўмаклашувчи ва давлат ҳокимиятини амалга оширишдаги функционал тақсимланиш жараёнда ўзига хос ўрин тутиб келмоқда.

Бир сўз билан айтганда, фуқаролик жамияти институтларининг давлат ва ҳокимият тузилмалари фаолияти устидан таъсирчан жамоатчилик назоратини амалга оширишдаги роли тобора ортиб бормоқда. Мухтарам Президентимиз таъкидлаганларидек, "Бугунги кунда жамоатчилик ва фуқаролик назорати институтини жамиятнинг давлат билан ўзаро самарали алоқасини таъминлаш, одамларнинг қайфиятини, мамлакатда кечаётган ўзгаришларга муносабатини аниқлашнинг

муҳим воситаларидан бирга айланмоқда".

Ўзбекистон Республикасининг "Нодавлат нотижорат ташкилотлари тўғрисида"ги Қонунига кўра, ушбу уюшмалар фуқароларни давлат ва жамият ишларини бошқаришга, уларда мустақиллик масъулиятини, ватанпарварлик, ташкилотчилик туйғусини, одамлар билан ишлаш кўникмасини, ҳуллас, ижтимоий-маданий хислатларини шакллантиришга ёрдам беради.

Жаҳон тарихида фуқаролик жамияти ва мазкур институтларнинг шаклланиш босқичини таҳлил этадиган бўлсак, мазкур институтларнинг тузилиши инсоннинг ижтимоий-сиёсий соҳада ўз ҳуқуқини эркин рўёбга чиқариш, ҳокимиятнинг халқчиллигини таъминлаш, давлат ва жамиятга оид ишларда катнашиши ҳамда бошқариш жараёнини янада самарали, адолатли, инсонпарвар тарзда ташкил қилиш мақсадидан келиб чиқади. Аристотелнинг "Инсон сиёсий мавжудотдир" деган машҳур ибораси ҳар бир кишининг ижтимоий-сиёсий ҳаётда "ўз ўрни" бўлиши зарурлигини кўрсатади.

Фуқаролик жамияти институтлари фуқароларнинг жамиятда дуч келаёт-

ган муаммоларни давлатдан ёрдам кутиб ўтирмасдан мустақил ҳал этишида муҳим аҳамиятга эга. Расмий ҳокимият объектив ва субъектив сабаблар боис ҳал эта олмаётган масалаларни тез ҳал этиш, бюрократия гов бўлаётган муаммоларга ижтимоий фикр уйғотиш каби хатти-ҳаракатлари нодавлат жамоат ташкилотларини халққа, кишилар турмушига яқинлаштиради. Бунинг натижасида кенг аҳоли қатламнинг қўллаб-қувватлашига эришилади.

Фуқаролик жамияти эркин кишилар жамиятидир. Унда ижтимоий, сиёсий ва маънавий-маданий ҳаёт эркин кишиларнинг мустақил ташаббусига, фаолиятига, ранг-баранг ихтиёрий уюшмаларига асосланади. Қайси ассоциацияга бирлашиш, қандай фаолият тури билан шугулланиш, кимлар билан бирлашмалар тузиб ўз манфаатларини химоя қилиш фуқароларнинг ихтиёридадир. Ҳуқуқ эса ушбу эркинликларни химоя қилади, уларни жамият, давлат билан тил топиб яшашига ундайди.

Ҳар қандай жамиятда икки жиҳат - тарихий-маданий тажрибаларга таяниш ва инновацияга интилиш мавжуд бўлади. Фуқаролик жамияти ҳам ушбу жиҳатдан ийроқ эмас. Унда буюк аждодларимизнинг ижтимоий-сиёсий идеали билан замонавий демократик кадрларни, юридик нормаларни ижтимоий ҳаёт тарзига айлантириш мумкин. Ўзбекистон Республикаси фуқаролик жамиятининг асосларини яратётган ҳозирги даврда ушбу икки жиҳатни уйғунлаштириш орқали миллий демократик тараққиётга эришишни ўз мақсадига айлантирган.

Фуқаролик жамиятини шакллантириш ва демократик ҳуқуқий давлатни барпо этиш жамиятда сиёсий-ҳуқуқий

Шухрат ИСМОИЛОВ,
Бosh прокураторнинг Олий ўқув
курслари тингловчиси

маданиятнинг юқори даражада бўлиши билан боғлиқдир. Шахснинг сиёсий-ҳуқуқий фаоллиги унинг ижтимоий-сиёсий ҳаётда фаол катнашиши, ўзининг ижтимоий бурчини, бошқалар олдидаги масъуллигини англаши ифодасидир.

Ҳозирги кунда деярли барча жамоат ташкилотлари мамлакатни демократик йўналишда ривожлантириш, муайян соҳалар юзасидан инсон ҳуқуқ ва эркинликларини химоя қилишга давлат ҳокимияти органлари фаолияти функциялари сифатида қарамоқдалар. Дарҳақиқат, айнан ушбу функцияларни амалга ошириш орқали жамоат ташкилотларининг фуқаролик жамиятини шакллантиришдаги роли ва ўрни намоён бўлади.

Шу билан бирга, жамоат ташкилотларига бирлашган фуқаролар ўзларининг турли хил манфаатлари ва ҳуқуқларини амалга оширишни қўзғаладилар. Бундай шартларда жамоат ташкилотлари олдида фуқароларнинг давлат ишларини амалга оширишда иштирокларини таъминлаш ҳамда уларнинг мавжуд қонунчиликка нисбатан ижобий муносабатларини шакллантириш ва шу орқали уларни қонунга иттиқор шахс сифатида тарбиялаш каби янги вазифалар қўйилмоқда.

Бундан англашиладики, фуқаролик жамияти институтлари давлат ва фуқаролар орасидаги янгича мулоқот шакли сифатида жамиятимизда тобора ўз ўрнини мустаҳкамлаб бормоқда.

"Тавба, одам деган ҳам шунақа бўладими? Соиб хожи деган номинг бўлса, яна бир эмас, бир неча марта ҳаж зиёратига бориб келган бўлсанг-у қилаётган ишларинг шу номга муносибми? Қачон қарасанг, қилган номма-қул ишлари билан мақтанади..." "Тунов кунги ғунчадекиниси қўлга тушгани, кеча бўлса унда нам зўрини топдим, ёшгина экан..." Бу нима дегани?! Ёши етмишдан ошган бовага шунақа мавзуда гурунг бериш ярашадими? Шошма, ёлгончилиги-чи? Ҳажга боришингга ёрдам берман деб, доллар олгани-чи?! На ҳажга бордим, на пулни қайтарди...
Одамнинг ҳар нарса бўлгани яши..."

Интиқом

Алишер ОЧИЛОВ,
Сурхондарё вилоят прокурори ўринбосари

учрашишга, у билан ҳамсуҳбат бўлишга ҳаракат қила бошлади. Шундай кунлардан бирида ўзининг ҳам ҳажга бориш истагини билдириб, хожи бободан маслаҳат сўради.

— Шунақа денг, — Соиб хожи шундай деди-ю бир зум ўйланиб қолди. Сўнг жиддий оҳангда гап бошлади: — Аммо, яхши ўйлаб-сиз, биродар. Ҳажга бориш имкони бор ҳар бир мўмин учун фарз ҳисобланади. Фақатгина... Шу-у... озгина харажат бор, бунисини ҳам биларсиз?

— Ҳожи бова, сиз нима десангиз шу, ҳар қанақа харажатга тайёрман. Каминани бир қўллаб юборинг. Менга ҳам йўлингизни берсин...

Бу гапни эшитган хожи бобонинг чеҳраси ёришди. — Бўлди, биродар, ёрдам берганим бўлсин. Бошла-нишига 150 доллар берсангиз, керакли одамлар билан гаплашиб қўяман. Қолганини кейин гаплашармиз...

Рўзвий ота ўша кунёк ишга киришди. Йигиб юрган пулларининг етмаганига ўғилларидан олиб, долларга алмаштиргач, Соиб хожига тутқазди. Орадан кунлар, ойлар ўтди, аммо хожи бобо ҳаж сафари ҳақида бошқа гап очмади. Рўзвий ота пулларини

Рўзвий ота (исм-фамилиялар ўзгаририлган) шуларни хаёлидан ўтказар экан, Соиб хожи билан танишган кунига лаънатлар ўқир, ўта асабийлашганидан ўзини қўярга жой тополмасди.

Очиғи, у хожи бобони илк марта кўрганда, унга ҳаваси келганди. Бир неча марта ҳаж сафарига борганини эшитганидан кейин эса, янада ихлоси ортиб кетди. Энди имкон топди дегунча, Соиб хожи билан

боришга тўғри келаяпти. Кўл эса озига калтарок. Шунга озроқ пул бериб туролмайсизми?

Гарчи ўзи қарздор бўлиб туриб, бир танишларининг тўйидан қайтишда хожи бобонинг яна қарз сўраши жаклини чиқарган бўлса-да, Рўзвий ота сир бой бермади. Аксинча, режасини амалга ошириш учун имконият яралаётганидан мамнун бўлганча, озроқ қарз беришини маълум қилган эди, хожи бобо хурсанд бўлиб кетди. Шу билан хайрлашди. Уч-тўрт кундан кейин хожи бобо кўнжирок қилиб, пулни сўраган эди, Рўзвий ота тайёрлаб қўйганини айтиб, уйига таклиф қилди. Ундан розилик олгач, шу заҳоти тайёргарлик кўра бошлади. Аввало, хотини билан келинини қариндошлариникига жўнатди. Сўнгра тут кесишда ишлатиладиган чопқини сумкага жойлаб, велосипеднинг орқасидаги саватчага солиб қўйди. Хожи бобо келиб бироз ўтирган, ишлари кўплигини айтиб, кетмоқчи бўлган эди, Рўзвий ота унга эргашди. Хожи бобо пиёда, Рўзвий ота эса велосипедни етаклаганча йўлга тушишди. Зовур бўйига етиб келишгач, хожи бобо чарчаганлигини айтиб, дам олишни таклиф қилди. Бироз суҳ-

батлашиб ўтиришди. Орада Рўзвий ота велосипед гилдираги бўшашиб қолгани баҳона қилиб, ўридан турди-да, Соиб хожига сездирмай саватчадан чопқини олиб, орқасига яширди. Хожи бобо кўп куттирмади. У гапирга туриб, бошини ерга энгаштирган эди, чопқи ишга тушди...

Гарчи дастлабки сўроқларда Рўзвий ота ҳеч нарсасдан хабари йўқлигини айтган бўлса-да, асосли далиллар ҳамда гувоҳларнинг кўрсатмаларига қарши баҳона тополмай, бор гапни айтиб берди. Буни қарангки, у "ёшига ярашмайди"дан ҳаёт кечириб, "қахрамонликлари" билан мақтаниб юрувчи шахсни ўзича жазоламоқчи бўлибди ва...

Нимаям дердик, қонун ҳаммага баробар. Ким бўлишдан қатъий назар ҳуқуқбузарлик ёки жиноят содир этган шахс, албатта қонун асосида тегишли жазосини олади. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 24-моддасида "Яшаш ҳуқуқи ҳар бир инсоннинг узвий ҳуқуқидир. Инсон ҳаётига суиқасд қилиш энг оғир жиноятдир" деб белгилаб қўйилган. Рўзвий ота бўлса, ўзи жиноятчи деб ҳисоблаган шахсни жазоламоқчи бўлди-ю, оқибатда ўзи ҳам ундан-да оғир жиноятга қўл урди. Шундай экан, ўзича ҳукм чиқариб, уни амалга оширишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ.

Порахўрлар ёхуд еб тўймас шахслар ҳақида

Аминбой АЙТИМБЕТОВ,
Қорақалпоғистон Республикаси
прокуратураси бўлим бошлиғи
Нуриддин ОКНАЗАРОВ,
«Haqiqat»

Ҳуқуқий демократик давлат ва фуқаролик жамияти қуриш борасида мамлакатимизда кенг қўламини ислохотлар амалга оширилмоқда.

Аммо "Гуруч қурмаксиз бўлмайди" деганларидек, орамизда масъул лавозимларда хизмат қилаётган бўлса-да, эл-юртнинг ишончини суиистеъмол қилиб, жиноятга қўл ураётганлар учраб турибди. 1964 йили Хўжайли шаҳрида турилган Баҳром Алламбергенов 2006 йил 6 ноябрдан Шўманой туман ИИБ бошлиғи лавозимида ишлаб келган. Туппа-тузук йигит нега бу даражада ўзгариб кетди. Халқимизда "Одамнинг қандайлигини билмоқчи бўлсанг, ё давлат, ё мансаб бериб сина", деган гап бор.

Дастлаб у 2006 йил 16 декабрь кунги туман ИИБда профилактика инспектори лавозимида ишловчи О.Авезмуратовнинг уйига турилган кун муносабати билан бориб, қўрасида турган қўчқорни қўриб, нияти бузилади. Яқинда уйига меҳмон келаётганини вақт қилиб, хизмат юзасидан уни қўллаб-қувватлаб туришини айтиб, ўша пайтдаги баҳоси 80 минг сўм бўлган қўчқорни пора тариқасида олади.

Б.Алламбергенов содир этган жиноятларнинг энг оғири фуқаро Г.Султоновнинг уйи-

да ноқонуний сақланаётган 16 калибрли қўшотар милтиқни олиб қўйиб, қонуний чора қўриш ўрнига ишни босди-босди қилиш учун ундан 1,5 миллион сўм пора олганлигидир. Бунда унга профилактика инспектори И.Қутлимуратов воситачи бўлган.

Мамлакатимизда соғлиқни сақлаш тизими ходимларининг иш шароитларини яхшилаш бўйича барча шарт-шароитлар яратиб берилмоқда. Аммо бу соҳа вакиллари орасида мавжуд имкониятлардан ўз манфаатлари йўлида фойдаланиб, оқ халатга доғ тушираётган кимсалар борлиги кечириб бўлмас ҳолдир.

2009 йил 5 апрель кунги Тахиятош шаҳрида яшовчи Ҳанифа Уразбобоева "Ўткир аппендицит" ташхиси билан касалхонага ётқизилди. Лекин даволочни врач Тахиятош шаҳар тиббиёт бирлашмаси боси врачининг ўринбосари Кожабой Машарипов беморнинг акиси Алишер Уразбобоевдан операция эвазига 100 минг сўм пул сўрайди. Кожабой Машарипов ўз хизмат хонасида қимёвий ишлов берилган 100 минг сўм пулни пора тариқасида олган вақтида ҳуқуқни муҳофаза қилиш органи ходимлари томонидан қўлга олинади.

"Кўза кунда эмас, кунда синида", дейишади. Юқорида айтиб ўтилган барча жиноятлар фож этилиб, суд ҳукмлари билан айбдорлар тегишли жазосини олишди.

Султановчилар Эркин Кулижанов, Мухаммад Халиловлар ёшлари бир жойга бориб қолган инсонлар. Ёшларга пана-насиҳат қилиб, уларни нотўғри йўлдан қайтармаган пайти. Аммо улар бунга маънан ҳақсизларлар. Негаки...

Буни илгарироқ ўйлаш керак эди

Улугбек ЗИЯТОВ,
Қизилтепа туман прокурорининг катта ёрдамчиси

2010 йил 17 март кунги соат 19:00 лар атрофида Қизилтепа туман ИИБ ходимлари ўтказган тадбирда фуқаро Эркин Кулижанов Қизилтепа шаҳридаги "Шохруд" савдо дўкони ёнида "Александр" исмли шахсга 4 минг сўм эвазига 2 дона гугурт қутисига қадокланган 5,4 грамм "марихуана" гиёҳвандлик воситасини сотганлиги аниқланди. Шу кунги Э.Кулижановнинг Қизилтепа шаҳридаги уйи кўздан кечирилганда, қонунга хилоф равишда 41,61 грамм "марихуана" гиёҳвандлик воситасини сақлаб келаётганлиги маълум бўлган.

Мухаммад Халилов Бухоро вилояти Ғиждувон тумани "Сократе" қишлоғидаги ҳовлисига келгусида сотиш мақсадида наша ва кўкнор ўсимликларини парваришлаб келган экан. Қизилтепа туман ИИБ ходимлари томонидан ўтказилган махсус тадбир давомида М.Халилов ўзи етиштирган "хосил"нинг бир қисмини, яъни 50,3 грамм "марихуана" гиёҳвандлик воситасини эски таниши Э.Кулижановга 120 минг сўмга сотган пайтида ашёвий далиллар билан қўлга олинган.

Унинг ҳовлиси кўздан кечирилганда, алоҳида-алоҳида целлофан халтачаларга ўралган 31 дона гугурт қутисига қадокланган ва қороз картон қўтиларига солинган жами 196,94 грамм "марихуана" гиёҳвандлик воситаси топилган.

Шунингдек, тадбир давомида М.Халилов ҳовлисининг торқосида 302 туп кўкнор ўсимлиги қонунга хилоф равишда экиб, парваришлаб келинаётгани аниқланди. Қизилтепа туман ИИБ ходимлари томонидан расмийлаштириб олинган.

Судда уларнинг ҳар иккаласи ҳам ўзи айбларига тўлиқ иқроорлик билдиришди. Қилмишларидан пушаймонликларини билдириб, енгиллик бериш ҳақида илтижо қилдилар.

Афсуски, буни илгарироқ ўйлаб, бу каби қилмишларнинг жиноят эканлигини фикр қилганларида эди, судда бошларини эгиб ўтирмаган бўлардилар. Уларга нисбатан жазонинг муқаррарлиги таъминланди.

Чегара — Ватан остонаси

унга хиёнат кечирилмасдир

Шерзод ТҲУХТАБОВ,
Янгйқурғон туман прокурори

зудлик билан ечиб олдилар ва кўздан ғойиб бўлдилар. Нима қиларини билмай, боши гангиб турган Ойбекни А.Юнусовнинг кўнгирогои хушёр торттирди.

— Абдуқодирни ушлашибди. Сен машинани зудлик билан бирон хилват жойга олиб кириб қулфлагину, кўздан нари бўл.

Ҳа, кутишдан ёмони йўқ. Машиналарнинг кечикиб кетганидан ҳар икки Аҳмад хавотирда эдилар.

— Мен чегарагача бориб келаман,— деди бетоқат бўлиб кетган, қирғизистонлик Аҳмадилло. Буни қарангки, кўнгил ҳам баъзан элчидай бўлади. Аҳмадилло нохушлик устидан чиққанди. У ортига қарамай чоғиб келади-ю, иккинчи машинанинг қаерда эканлиги, ҳайдовчини воқеадан огоҳ қилиш лозимлигини айтади.

Ойбек машинани ўша атрофдаги маҳаллалардан бирича олиб кириди ва қулфлаб кўздан ғойиб бўлади. Аммо ойни этак билан ёпиб бўлармикан?..

Кассобга ёғ қайғуси, эчкига жон, дейишди. Аммо А.Юнусовнинг шу воқеалардан кейин ҳам тўхтатмаган фаолиятини қандай баҳолашни ҳам билмайсан. У О.Акрамовга мунтазам равишда кўнгирок қилиб терговга келмаслиги, мабодо қақриб қолишганда ҳам чалғитиб, ёлгон кўрсатмалар беришини тайинлаб туради. Шунингдек, бир машинанинг фош бўлгани, яна бирини муаллақ бир ҳолатдалигини ҳам унутиб Аҳмадилло ҳамда яна бир қирғиз фуқароси Элбек исмли шахс билан ўзаро жинойи тил бириктиради. 2011 йилнинг 11 январь куни Қирғизистон Республикаси ҳудудига ўтиб, жуда кўп микдордаги кондиционерларнинг ноқонуний тарзда чегарадан олиб ўтиб, укаси Раҳим Юнусовнинг хонадонига яшириб қўйишга улгуради.

"Касални яширсанг иситмай ошкор қилади", дейишди. Жиноят иши бўйича гумдонорлар сафида бўлган А.Юнусовнинг ўзи барча қилмишларини фош этди. Унинг ёнидан чиққан дафтарда шундай маълумотлар бор эдики, у нафақат иккита КамАЗдаги Хитой ноқлари, балки кондиционерларнинг ҳам қаердалигину, нархи, ҳисоб-китобигача кўрсатиб туради.

Мутахассисларнинг аниқ маълумотлари шуни аён этдики, жами 2430 донга қутиди-ги Хитой ноқларининг нархи 62 млн. 88 минг 900 сўмни, 94 та кондиционер қисмларининг қиймати эса 32 млн. 650 минг сўмни ташкил этаркан. Энди нархи осмон қадар кўтарилган кўзланган манфаатни тасаввур этиб олаверинг.

Албатта, ҳеч бир жинойи хати-ҳаракат фош бўлмай қолмайди. Бугун А.Юнусов, А.Жў-

рабов, О.Акрамов 3 йил муддатга савдо ва воситачилик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқидан маҳрум этилгани ҳолда, А.Юнусов олти ярим йилга, А. Жўрабов ҳамда О.Акрамов эса олти йилга озодликдан маҳрум этилди.

Судланувчиларнинг яна бири Н.Юлдашев. У гарчи жинойи фаолиятга дахлдор бўлмаса-да, уюшган жиноятчиларнинг барча режалари, кирдирларидан бохабар бўлган. Ҳамқишлоқларининг қонунбузарликларига томошабин бўлгани етмагандек, уларнинг тақдирига бефарқ, қилмишига лоқайд қараган. Оқибатда эса...

Н.Юлдашев содир этилган оғир жиноят ҳақида аниқ билгани ҳолда тегишли ҳуқуқий идораларга хабар бермай Жиноят кодексининг 241-моддаси, 1-қисми билан жинойи жаъобгарликка тортилди. Унинг бу қилмиши энг ҳам ойлик иш ҳақининг 50 баравари микдоридagi жарима жазоси билан "сйланди".

Жиноят ишидаги ашёвий қуроллар — "КамАЗ-53212" русумли 16 Р 9726 ҳамда 60 Х 931 ВА, А.Юнусовнинг барча ноқонуний ҳаракатларида даст-тёрлик қилган "Нексия-сонс" русумли 50 В 066 ВА давлат рақамли автомашиналари, шунингдек, унга тегишли "Нокиа-1202" уяли телефони ва барча ноқонуний товарлар давлат фойдасига мусодара этилди.

Шу ўринда, ўтказилган очик, сайёр суддан кейинги уйлор кўнглинги тўлдирди. Жиноятчилар жазосини олди, уларнинг қилмишларидан огоҳ, бевосита гувоҳ бўлган ҳамқишлоқлар, туман ахли эса янада хушёр бўлиб, лоқайдликка асло йўл қўйишмас...

Бугунги мудоаасиз ҳам шу. Ҳар бир давлатнинг равнақи, суверен республика сифатида нуфузи ортиб боришида хорижий мамлакатлар билан муносабатлари, ўзаро ҳамкорлик, савдо-иқтисодий алоқаларнинг аҳамияти катта, албатта. Бугун Ватанимизнинг ҳар бир фуқароси ўқиб, иш, саёхат ёки тижорат мақсадига дунёнинг исталган давлатига бориши мумкин. Ўз навбатида хорижийларнинг ҳам бизга шундай ният-мақсадлар билан ташриф буюриши учун барча шарт-шароитлар муҳайё этилган. Фақатгина ҳар бир юртнинг ўз остонаси, чегараси, божхона постлари бўлгани ҳолда у ернинг ўз қонун-қоидалари ҳам мавжудлигини унутмаслик шарт. Зеро, бусиз давлат иқтисоди, тинчлиги, сиёсати, бир сўз билан айтганда, мувозанатни ушлаб туриш асло мумкин эмас. Ана шу қонунлар билан тиллашган ҳолда олиб борилган ишлар хайрли, топилган даромадлар эса лўкмаи ҳалолдир.

Ҳа, дарҳақиқат, чегара — Ватан остонаси. Лоқайдлик душмандан ҳам хатарли эканини назарда тутган ҳолда, юрт остонасининг мустаҳкамлиги, хавфсизлиги, хиёнатдан холи бўлмоғига барча бирдек масъулигини унутмаслик лозим. Зеро, чегара хиёнати на у томон, на бу томон манфаати хизмат қилади. Унинг оқибати жиноятдир.

Инсон яралибдики, чўққилар сари интилиб яшайди. Яъники, ҳеч қачон ўзидан қониқмайди, эл тили билан айтганда, бўлгани сайин янада бўлиш илинжида зир югурали, чопали, изланали. Бу қайсидир маънода яхшидир, албатта. Аммо баъзан шундай ҳоллар ҳам юз берадики, ана шу қаноатсизлик кишини нопок йўллар сари ундайди. Баъзан атай, баъзан билмаган ҳолда жиноят содир этишгача олиб боради.

Бирлашган қишлоғи Янгйқурғон туманининг кунчира томонида жойлашган, Қирғизистон билан чегарадош ҳудуд. Одамлари самимий ва меҳнатқаш. Аммо баъзан ана шундайлар орасидан ҳам балои нафс турга ўралаиб, борар йўлининг манзилини унутганлар ҳам учираб туради. Жорий йилнинг 23 февраль куни қишлоқдаги касб-хунар коллежиди очик, сайёр суд мажлиси бўлиб ўтди.

Коллеж биносига етмасдан эллик метрлар чамаси машиналар турнақатор. Биров ҳамқишлоқларининг кирдикорларидан қуноса, биров ачиққанади. "Сенга нима етимаётган эди? Бутун қишлоқни ерга қаратдинг", дейди. Судланувчилар эса... Уларнинг ҳам изтироблари ортиги билан. "Даромадим бор эди, қонун билан тиллашни иш битирсам бўлар эди-ку?", дегани қайси-ю. "Кўпроқ топаман деб харомга қўл урдим, энди эса...", дея пушаймонликдан бош кўтаролмагани қайси?..

Шу ўринда айтиб ўтишни истардик. Чегара ҳудудларида яшовчи аҳоли бошқа жойлардагига нисбатан-да огоҳ, хушёр бўлмоғи лозимки, бу ана шундай кўринишларнинг олдини олишда гоят муҳимдир. "Сен менга тегма, мен сенга", қабиллидаги бепарволик қай бир оилага, шахсга, норасида гўдакларга ёки кекса ота-оналарга нисбатан қилинган ноҳақликдир. Улар ана шу лоқайдликнинг бевосита жабрдийдаларига айланишлари мумкин.

Фаоллар залига йиғилганларнинг нигоҳи судланувчиларга қадалган. Улар ҳам қишлоқнинг ишонган фуқароларидан эдилар.

Аҳмадхон Юнусов. Оилали, 5 нафар фарзанди бор. Муддадан судланмаган, аммо...

Аҳмаднинг қирғизистонлик меҳмон, адаши Аҳмадиллонинг тақлифи унчалик ўйлантирмади. Тўғри-да, у машина

ҳайдамаса, чегарани бузиб ўтмаса, фақатгина ташкилотчилик қилиб туради, холос. Эвазига эса, унча-мунча даромад ўз-ўзидан келиб турибди.

— Битта КамАЗни ўзим топаман,— деди Аҳмадилло,— Сиз битта машина топсангиз бас. Қирғизистондан юкни оладию айланма йўллар билан уйингизга олиб келади. Иккита машинадаги Хитой ноқини қанча пул бўлишини тасаввур қилаверинг.

Ҳа, А.Юнусов шу тобда қингир ишга бош қўшаётгани ҳақида уйлаб ҳам қўймаган эди, балки. Фикру ёдини текин даромаду, мўмайгина бойлик банд этиб қўйган бўлса, не ажаб. Шу боис ҳам кўр-кўрона бу ишга бел боғлади-ю, "КамАЗ-53212" русумли автомашина эгаси, ҳамқишлоғи Б.Мақсудовнинг олдига бориб мақсадини айтди.

А.Юнусов ўзигами ёки қирғизистонлик ҳамкорига шунчалик ишонармики, ҳарҳолда юкларни ва машиналарни ҳам ҳеч қандай хавф-хатарсиз олиб ўтилиши ҳақида шерикларини ишонтиришга эришди.

2010 йил 15 декабрь. Соат кундузги 12:00-13:00 лар чамасида "ҳамкорлар" кўришишди. Аҳмадилло ҳам айтганини қилиб битта машина гаплашган, андижонлик Ойбек Акрамовни бошқарувидаги "КамАЗ-53212" русумли 60 Х 931 ВА давлат рақамли автомашинаси билан Қирғизистондан юк олиб ўтишга кўндирган эди.

350 минг сўм хизмат ҳақига келишган ҳайдовчилар, А.Жўрабов ҳамда О.Акрамов иккинчи даражали айланма йўллар орқали "Сассиской-Жий-дабел" йўналиши бўйича кўшни Қирғизистонга ўтиб боришди. Келишувга кўра Қирғизистоннинг Жалолобод вилояти, Акси туманидаги адирликларда уларни кўшни юртнинг Қилич ҳамда Замир исмли фуқаролари кутиб олишди. Машиналардаги Ўзбекистоннинг давлат рақамлари

шошилчин равишда Қирғизистон давлат рақамларига алмаштирилди. Адирликларни ортада қолдириб, қандайдир маҳалла ичидидаги омборхонага кириб боришаркан, у ерда шай турган йигитлар қутилларда тахлаб қўйилган маҳсулотларни иккала машинага юклай бошлашди. Иш ақунланганда эса вақт алламаҳал бўлиб қолганди.

— Йўллар берк, ўтишнинг иложи йўқ,— қузатувга бориб келган Қиличнинг бу гапи йигитларни ўйлантириб қўйди.

— Қутамиз,— дейишди улар чорасиз ҳолда.

Аммо буни қарангки, айланма йўллар эртасига ҳам "очилмади".

— 3-4 кун ёки бирор hafta шундай бўлади, энди. Бизнингча, хитланиб қолишган. Қиличнинг бу гапидан сўнг йўлларнинг йўл очилса хабар қилишларини илтимос қилиб, ортага қайтишди. 12 кун ўтгач, йўлларнинг бехатар бўлиб қолгани ҳақидаги хабар уларни Қирғизистонга ошқиртирди.

— Сизларни шу ерда кутиб оламиз, асло хавотир олманглар,— Ойбек билан Абдуқодирни кузатиб қолган А.Юнусов ҳамда Аҳмадиллонинг ишонч билан айтган сўзлари уларга далда бўлгандек эди, аслида. Аммо, барибир эгри йўл эгри-да, кўнгилда гашлик тураверди. Шу маънода негадир ҳар иккала ҳайдовчининг ҳам чехраси очилмади. Боз устига машиналар ижара келишув асосида бошқарилаётган, ўзганинг мулки эди.

Қўшни республика томондан Ўзбекистон ҳудудига кириб келган шубҳали машина чегарачилар ва 4-"Арбағиш" божхона пости хизматчиларни назарини четлаб ўтолмади. "S 1395 L" Қирғизистон давлат рақами қадаб қўйилган, А.Жўрабов бошқарувидаги машина тўхтатиб текширилаётган бир пайтда уларни кузатиб келаётган қирғиз йигитлари Ойбекнинг машинасидаги Қирғизистон давлат рақамларини

Бировнинг ишончини суниестеъмор қилиш, аҳдини бузиш, бировнинг ризқига кўз олайтириш хиёнат дейилади. Унинг соясида вилжонсизлик, рибкорлик, худбинлик буй чўзиб туради. Афсуски, ҳаётда хиёнатни ўзи билан эргаштириб юрадиганлар бор ва кўпинча бундан жамият жабр кўради. Қўйидаги жиноят тафсилотини ана шу маънода қисқача қилиб, хиёнат деб атадик.

Хиёнат

Сарвар БОЗОРОВ,
Бош прокуратура бошқарма прокурори
Меҳринис ХУСАИНОВА,
журналист

Пенсия ва бошқа турдаги ижтимоий нафақалар туман-шаҳар ижтимоий таъминот бўлимлари томонидан молялаштирилиб, ушбу пуллари тарқатиш тўғрисидаги тўлов қайнонамалари почта алоқа тармоқларига тақдим қилинади. Бу ҳужжатлар асосида банкдан пул олинади ва алоқа бўлимидаги пенсионерларнинг сонига қараб тақсимланади. Сўнгра пуллар алоқа бўлимларига суғурта қопларига муҳрланган ҳолда жўнатилади. Тизимнинг 165-сонли Йўриқномасида бу тартиб ана шундай кўрсатилган.

2009 йилнинг май ойида Пешку туманидаги Ибн Сино номидаги қишлоқ фуқаролар йиғини пенсионерларидан "Ўзбекистон почтаси" ОАЖ Бухоро филиали Янгибозор почта алоқа тармоғи ҳамда туман ижтимоий таъминот бўлимига "Афсона" алоқа бўлими томонидан пенсия ва ижтимоий нафақалар ўз вақтида тарқатилмаётганини ҳақидаги мурожаатлар кела бошлайди. Бундай ҳолат ҳар икки идора мутасаддиларини таажубга солади. Ахир, тўлов қайнонамаларида пенсионерларнинг ўз пуллари олиганликларини тасдиқловчи имзолар турган бўлса... Бу ҳақда ҳисоботлар ҳам топширилган. Наҳотки, имзолар сохталаштирилган?

Шундан кейин почта алоқа тармоғида мониторинг гуруҳи ташкил этилиб, ҳолат ўрганила бошланди. Мурожаатлар юзасидан ижтимоий таъминот бўлими ҳам ўз томонидан мониторинг ўтказди. Мониторинглар натижасида 44 та ҳолатда 4 миллион 231 минг 417 сўмлик пенсия ва нафақа пуллари тарқатилмаганлиги маълум бўлди.

2007 йилнинг сентябрь ойидан бўлимда хат ташувчи бўлиб ишлаган Шухрат Жониев айнан шу ҳудудда хизмат кўрсатарди. Маълум муддат "Афсона" алоқа бўлимида бўлиб бошлиғи штатида вакант бўлганлиги сабабли, пенсия пуллари хат ташувчи Ш.Жониевнинг номига чиқиб қилинган. Катта маблағни кўриб, эсанқираб қолган Ш.Жониев "озгина олсам билинмас, ойма-ой пул келиб турибди, ўз-ўзини қоплайди" қабилида ўз эҳтиёжларини қондиришга киришади. Бу пулга муҳтожларнинг борлиги, маблағнинг ақсарияти қарияларники эканлиги парвосига ҳам келмайди. Дарёнинг ҳам суви қурийдиган, деганларидек, камомаднинг таги кўриниб қолади. Шикоятлар кўпайиб, текшир-текширлар бошланади. Дастлабки текширишда туман ижтимоий таъминот бўлими ходимлари сезиб қолмасликлари учун Жониев уйма-уй юриб, пенсионерларнинг ишончига кирди ва улардан нафақаларини олганликлари ҳақида тилхатлар ёздириб олади.

Шикоятчилар кундан-кун кўпайгач, туман почта алоқа тармоғи мониторинг гуруҳи тўлова қайнонамаларидаги имзоларни солиштириш мақсадида ҳар бир пенсионер билан учрашга қарор қилади. Натижада, 44 эмас, 154 нафар пенсионерга жами 16 миллион 912 минг сўмдан ортқ нафақа пуллари берилмаганлиги аниқланди. Демак, тўлов варақаларидаги имзолар Жониев томонидан сохталаштирилган. Ҳа, шунча маблағни хат ташувчи ўзлаштириш ва растрата қилиш йўли билан талон-торож қилганди.

— Уйимни сотувга қўйдим. Бугун-эрта укам Россиядан ишлаб юрган пуллари олсам, камомадни ёпсам. Бир ойда ҳаммасини тўлайман, — туман почта алоқа тармоғида ўтказилган йилгилишда жамоани ишонтириш ваъда беради Ш.Жониев.

Унинг лафзига ишонган жамоадорлар ушбу муаммони бартараф этиш, вазиятни юмшатиш мақсадида ўзаро келишиб, баҳоли қудрат ихтиёрли равишда ўзлари маблағ жамлаб, 11 миллион сўмдан зиёдор пенсия пуллари тарқатдилар.

Ваъда қилинган муддат ҳам ўтди, бироқ Жониев пуллари қайтаришга шошилмади. Бу орада навбатдаги ой учун банкдан нафақа пуллари олинди. Камомад ўрни ана шу пуллар билан қопланди. Бу танитилиш туман почта алоқа тармоғи бошлиғи А.Мавлонов ва "Афсона" бўлими бошлиғи А.Садировларга қимматга тушди. Чунки ижтимоий таъминот бўлимининг туман прокуратурасига мурожаати асосида почта алоқа бўлимидаги ҳолат ўрганилиб, жиноят аломатлари аниқланди. Ш.Жониевга қўшиб уларга нисбатан ҳам жиноят иши қўзғатилди. Ш.Жониев жавобгарликдан кўриб, Россия Федерациясига қочиб кетди.

Маълум бўлишича, тармоқнинг марказий омборидан Ш.Жониев имзоси қарол олинган 3 миллион 751 минг сўмлик мобил алоқа қарточкалари ҳам ўзлаштириш ва растрата қилиш йўли билан талон-торож қилинган экан.

2009 йил сентябрда қадар Ш.Жониевнинг пуллари қайтаришига умид боғлаган почта тармоғи наҳот бўлмагач, уни вазифасидан озод қилиш тўғрисида буйруқ чиқарди.

Қидирувда бўлган Ш.Жониев Россия Федерациясида ушлангач, экстрадиция қилиниб, Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан жиноий жавобгарликка тортилди ва жазо муқаррарлиги таъминланди.

Бировнинг ҳақиқа, омонатига хиёнат гуноҳ саналади. Ўттиз икки эршли Шухратда ҳеч бўлмаганда уч нафар фарзандининг эртасини ўйлаб, хатосини тузатиш имкони бор эди. Аммо у нафсини жиловлай олмади. Оқибатда одамлар олдида субтисиз кишига, қонун олдида эса жиноятчига айланди.

Турмуш сўқмоғида адашганлар

Халқимизда бир гап бор: "Эр бермоқ, жон бермоқ". Аммо бу нақлни ҳар ким ўзича, ўзи тушунганича талқин қилар экан. Мадина (исм-фамилиялар ўзгартирилган) унга бироз ўзгартириш киритди, яъни "Эр бермоқ, жон олмақ" қабилида суиқасд қилишни режалаштирди. Кимга ва нима учун, деган савол туғилиши табиий. Буни Қўқон шаҳрида соғир бўлган муҳтисил воқеа тафсилотлари билан таниганингизда билиб olasиз.

Мадина турмуш ўртоғи Баҳодир билан 21 йил бир ёстиққа бош қўйиб, яхши-ёмон кунларини бирга ўтказди. 3 нафар фарзанднинг отанаси бўлишди. Бироқ сўнгги пайтларда Баҳодирнинг қадам олиши ўзгариб қолди. У темир савдоси билан шуғулланганидан ҳамқори Гулноза билан пинхона учрашадиган одат чиқарди. Баҳодир бу ишлари келгусида бошига қандай қулфатлар ёғдиришини ўйлаб ҳам кўрмади.

Мадина ҳам анюй эмас. У эрининг хиёнатини аллақачон сезган эди. Баҳодир ва Гулнозанинг муносабатлари чуқур илдиз отиб борарди. Вазият шу даражага бориб етдики, Баҳодир хотини ва фарзандларидан воз кечиб, халқона тил билан айтганда, тўғри елкасига ташлаганича уйдан чиқиб кетди.

Гулноза билан ноқонуний никоҳдан ўтиб, бирга яшай бошлайди. Унинг нима учун бундай қарорга келгани бизга қоронғу. Бунга иккита сабаб бўлиши мумкин. Биринчиси, Баҳодир чиндан ҳам Гулнозани ёқтириб қолган ва у билан бирга яшашни қаттиқ истаганидан оиласидан воз кечишга қарар қилган. Иккинчи сабаб эса, Гулноза билан муносабатларидан хабар топган манқуаси, яъни никоҳдаги хотинининг жанжаллари бўлса керак. Эрининг бошқа бир аёл билан дон олишиб юрганлигини сезган ҳар қандай аёлнинг жим қараб турмаслиги табиий бир ҳол. Эҳтимол, Баҳодир шундай жанжаллардан безиб, уйдан бош олиб чиқиб кетгандир. Бу шунчаки бизнинг тахминимиз. Аслида унинг кўнглида нима бўлгани бизга аён эмас. Бу сирни у ўзи билан нариги дунёга олиб кетди...

Мадинанинг кўксини бир дард тирнайди. Эрининг бевафолиги ҳақида ўйлагани сари нафрат алангалаб, кўнглида улардан ўч олиш нияти пайдо бўлди. "Уша мегажини ўлдираман", миясида ярқ этган шу фикр унинг ҳаловатини ўғрилади. Ҳайлай-ҳайлай бир тўхтамагач келди. У оиласининг тинчини бузган, эрини ундан тортиб олган аёлдан қасос олиш мақсадида ҳўхалик пичоғини қўлга олиб, ўз режасини амалга ошириш учун Гулнозанинг уйи томон йўл олди. Етиб келиб, эшик тугмасини босади.

Бу пайтда Баҳодир ҳам, Гулноза ҳам уйда эди. Улардан ташқари, хонадонда яна Гулнозанинг воёга етмаган икки нафар фарзанди ҳам бор эди. Қўнғирок чалингани-

дан кейин Баҳодир "ким экан?", дея эшикка боради. Эшик тирқишидан мўралаб, бўзариб кетади. Ташқарида собиқ хотини ваҳодат отига миниб турарди. Баҳодир дарҳол ортига қайтиб, Гулноза ва унинг болаларини ётоқхона томонга бошлайди.

— Тез ётоқхонага кириңлар! — дея буюради.

Гулноза унинг даб-дурустдан нега бундай қилаётганини тушунолмади.

— Нега ётоқхонага киришини керак? Нима гап? Тинчликми?

Баҳодир унинг билмаганидан тортиб, ётоқхона томонга бошлайди.

— Мадина кепти. Ҳозир ҳаммаёқни бошига кўтарди.

Унинг гапи тугамаган ҳам эди ташқаридан Мадинанинг хайқирғи эшитилди.

— Оч эшигингни суюқоёқ, Биламан уйдасан. Эшикни оч. Бўлмаса эшикни синдириб кираман, — дея бир-икки эшикни тепади.

Гулноза бу тепкиларни ўзига қабул қилгандай сескани кетади. Вазият чиндан ҳам жиддий эканлигини англаб, Баҳодирнинг олдига тушиб, ётоқхонага кириб кетади.

Эшикни тақиллата-тақиллата тоқати тоқ бўлган Мадина ортига қайтиб, дераза томонга ўтади. Тош олиб, деразага отади. Ойна чил-чил бўлиб синади. Мадина деразадан кириб, хоналарга бир-бир бош суқиб, уларни қидиради. Ётоқхонанинг эшиги қулфлигини кўриб, ичкарида одам борлигини фахмлайди. Мадина эшикни очишга уринади.

— Эшикни оч. Мендан қочиб қутулолмайсан. Бировларнинг эрини йўлдан уришни кўрсатиб қўяман. Яхшиликча эшикни оч дедим сенга!

Аммо ичкаридан на бир жаров, на бир ҳаракат бўлади. Бекиниб ўтиришнинг иложи қолмагач, Баҳодир ва Гулноза ётоқхонадан чиқишади. Бу пайтда Мадинанинг қизи Юлдуз ҳам воқеа жойига етиб келади. У ўртага тушиб, онасини тинчлантирмоқчи бўлади. Бироқ Мадина ҳовуридан тўшай демасди. Аксинча баттар ғазаб отига минади.

— Сенга бировларнинг эрини йўлдан уриш қанақа бўлишини кўрсатиб қўяман. Қорнинидаги болангни ҳам, ўзингни ҳам ўлдираман — дея пичоқ билан Гулнозага ташланади. Унинг бу ташланиши оқибатида Гулноза пешонаси ва қорин қисмидан тан жароҳати олади. Вазият жиддий тус олаётганини кўрган Баҳодир зўр бериб Мадинани

Дилшодбек АХМЕДОВ,
Фарғона вилоят прокуратураси
бўлим катта терговчиси

тинчлантирмоқчи бўлади.

— Бу нима қилганинг? Ўлдириб қўясан-ку уни. Бизниям, ўзингни ҳам шарманда қилмай, уйингга кет! — деганича қўзига назар ташлайди. — Юлдуз, аягни опкет! Бўлмаса одам ўлдириб қўйиши мумкин.

Юлдуз онасининг қўлидан тутганича алинади.

— Ая, юринг бу ердан кетайлик! Ҳаммага шарманда бўлаяпмиз. Қаранг, қўшнлар ҳам чиқишяпти. Илтимос, кета қолайлик, ая!

— Энди менга фарқи йўқ — ваҳодат билан ўшқиради Мадина. — Аслида сизни ўлдиришим керак. Мана шу мегажинни деб болларнингизни ташлаб кетдингиз — дея эрига пичоқ ўтказди. Онги ва ҳаракатларини бошқара олмаётган Мадина беҳиштар пичоқни Баҳодирнинг қорнига санчиқ олади. Баҳодир қорнининг чангаллаб ерга қулайди. Шундан сўнггина Мадина нима қилиб қўйганини фахмлай бошлайди. Ерга қонга беланиб ётган Баҳодирга қараб туриб, ранги-қўти учиб кетади...

Баҳодир зудлик билан ши-фохонага олиб борилади. Бироқ... Бироқ унинг ҳаётини сақлаб қолишга кеч бўлганди. Шу тариха жаҳуннинг қули бўлиб, эрини тортиб олган Гулнозадан ўч олишга олганган Мадина эрининг қотилига айланди.

Суд ишни ҳар томонлама ўрганиб чиқиб, Мадина Фози-евага тегишли жазо тайинлади. Жиноятчи қилмишига яраша ўз жазосини олди. Бироқ одамни ташвишга соладиган бир ҳолат. Наҳотки эр-хотин ўртасидаги муносабат шу даражага бориб етса?! Муаммонинг асл моҳияти қаерда ўзи? Қарс икки қўлдан чиқади. Фирқимча, барча муаммо Баҳодир ва Мадинанинг қумдан қурилган омонат муносабатларида. 21 йил аввал никоҳдан ўтиб, ришта боғлашгаётганида умрларининг қолган қисмини бирга ўтказишга ваъда беришганига шубҳа йўқ. Аммо амалда бунинг уддасидан чиқа олмишмади. Хотин эрининг кўнглига йўл топа олмади. Эр эса бошқа бир аёлни деб ўз оиласидан воз кечди. Қилаётган ишларининг оқибатини эса фикр қилиб кўришмади. Натижада эса фарзандлар отасидан айрилди, онасининг эса қачон қамомат қайтишини қутиб кун санаб ўтиришга маҳкум этилди.

Пинҳона қотиллик «ҚИССА»СИ

Одил ПОЁНОВ,
Қашқадарё вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи
Ақбарали ЮСУПОВ,
вилоят прокуратураси бўлим прокурори

Коинот гултожи инсондир азал,
Ундадир тафаккур, илм ва амал.
Ҳатто у тубанлик ичра ҳам танҳо,
Ё фалак, ижодинг бунча мукаммал!

Устоз шоиримиз Абдулла Орипов айтганларидек, ҳақиқатан ҳам инсон ўз онги, тафаккури, ижодкорлиги, эзгу фазилатлари, яратувчанлиги билан ҳад-худудсиз коинотнинг гултожи ҳисобланади. Бир-бирига яхшилик қилиш, йиқилгани суяб қўйиш, етимнинг бошини силаш, ожизга мурувват кўрсатиш, "кўнгли бузқининг хотирин шод" айлаш фақатгина инсонга хос хусусиятлардир.

Аммо... Афсуски, ҳаётда шундай воқеаларни кўриб, эшитиб, нафратинг ошади, фалак "ижод" қилган тубан кимсаларнинг мавжудлигидан ҳасрат чексан киши. Бойлик илинжида ҳар қандай қабиҳликдан тап тортайдиганлар билан бир ҳаводан нафас олишдан ҳазар қилсан гоҳида.

Зоҳид Маматов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) яхши умидлар билан Азиза исмли қизга уйлангач, йиллар ўтиб, бирин-кетин шириндан-шакар тўрт нафар фарзанд туғилди. Зоҳид бола-чақасини боқиш учун елиб-югурди. Хусусий тадбиркор бўлди. Ҳалоли бўлсин, чўнтагига озми-кўпми пул тушди. Лекин, семизликни кўй қутаради, деганларидек, ҳамёни ақчага тўлгач, ён атрофдагиларни менсимай қўйди.

«Давринг келди — суриб қол, пешанамга битта аёл битилмагандир, яна бирортасини топсаммикан?» У шундай ўйлар билан юрганида қармоғидаги ҳаром лўкмага Васила исмли қиз илинди. Ҳаётнинг ўнқир-чўнқир сўкмоқларида ким ким билан учрашмайди, дейсиз. Урашишди, таржимаи ҳолларини баён қилишди. Зоҳид қизга уйланадиган, Васила эса тегадиган бўлди.

Кунлар, ҳафталар, ойлар, йиллар ўтди. Ношаръий бу оилада ҳам икки нафар фарзанд туғилди. Аввалига ҳаммаси силлиқ кетаётгандек эди. Бироқ гумон йимондан айрилади. Негадир Зоҳид иккинчи хотинидан шубҳаланга бошлади. Бир кун у Василага қўл телефонидан кўнғироқ қилиб, Хонободга кетаётганини айтиди ва уни синаш учун рулни шаҳар томонга бурди. Уйга келиб, қўлбола ясалган орқа эшикни тақиллатди. Ҳеч ким очмади. Олдинги эшикни ўзининг қалити билан очган эди, сочлари тўзгичан Васила пешвоз чиқди. Назарида бир эркак киши орқа эшикдан чиқиб кетгандек бўлди. Ўртада жанжал бошланди. Жон аччиғида Зоҳид хотинининг юзига тарсаки урди, кейин бўға бошлади. Васила ҳушидан кетиб йиқилди. «Айёрлик қилапти» — ўйлади Зоҳид. Аммо хотини ҳадеганга туравермагач, секин бориб қўлини ушлаб кўрди. Унинг томири урмаётган эди. «Нима қилиб қўйдим, ўлдирибман-ку, энди нима қилиш керак?» Зоҳидни ваҳима босди.

Зудлик билан телефон қилиб, ўғли Алишер билан жияни Фиёсани чақирди. Улар етиб келгунча жасадини қолга солиб қўйди. Йигитлар етиб келгач, уларга қопчи автомашинага юкхонасига солишни буюрди. Буйруқ бажарилгач, машинага ўтириб, йўлга тушишди. Йигитларнинг эса ҳеч нарсадан хабари йўқ, сукут сақлаганча борар эдилар. Ғузор туранининг Тўрсаи қишлоғидаги очиқ далага етиб келишгач, машина тўхтади.

— Тезда машинадан тушинглар, — Зоҳид шундай деб уларнинг қўлига белкурак тутқазди. — Мана шу ерни қовланглар! Йигитлар ноилоҳ ерни қовлашга тушишди. Маълум чуқурликда қовлангач, машинадаги "юк"ни олиб келишни буюрди. Йигитлар халтада жасад борлигини сезишди. Алишер орқага тисарилди, Фиёс, мен бу ишга аралашмайман, деб бўйин товлади.

— Алишер, Василани ўлдириб қўйдим, ёпиглик қозон ёпиглигича қолсин, уни кўйиб ташлаймиз, ҳеч кимга чурқ этиб оғиз очмайсанлар. Агар сирни оцадиган бўлсангиз, икковинини ҳам ўлдираман.

Жасадини чуқурга туширишгач, Зоҳид машина юкхонасидан бензин олиб келиб, жасадининг устига селди ва уни ёқиб юбориб, олиб ташлашди. Шаҳарга қайтиб келишгач, Зоҳид йигитларга сирни ошкор қилмаслиқни қайта-қайта тайинлади ва уйга кириб кетди.

Орадан бир мунча вақт ўтгач, Василанинг бедарак йўқолгани Зоҳидни "ташвиш"га сола бошлади. Хотинининг қариндошларидан, таниш-билишларидан, кўни-кўшнларидан "сураб-суриштирди". Қонун-қоидадан яхшигина хабардор бўлган Зоҳид ички ишлар ходимларига мурожаат қилди. Зудлик билан кидирув бошланди. Василанинг қариндошлари, танишлари, қўшнлари ва табиийки, Зоҳид ҳам сўроқ қилинди. Тергов жараёнида барча шубҳа-гумонларнинг юки Зоҳиднинг устига ағдарилверди.

Хуллас, тергов жараёнида Зоҳид Маматов ўзининг қотиллигига тўлиқ иқроор бўлди. Билиб-билмай бу ишга аралашиб қолган Алишер ҳамда Фиёс бўлиб ўтган воқеа тафсилотини айтиб беришгач, иқроор бўлмасдан илоҳи ҳам йўқ-да. Жиноятга жазо муқаррар.

Бу "қайғули қисса"мизнинг бошида айтиб ўтганимиздек, Зоҳид Маматов биринчи оиласи билан ширин-шакар фарзандлари орасида тинчгина, ҳалол яшаганида, "қўшхотинлик" касалига мубтало бўлмаганида эди, бундай мудҳиш воқеа рўй бермас, гуддек бир аёлнинг умрига зомин бўлмас ва сиз ўқитган қайғули қиссамиз ўрнида фаровон ҳаётимизни, фидокор инсонларимиз фаолиятини ифодаловчи лавҳа ўрин эгаллаган бўлар эди.

"Нима қилиб қўйдим,
ўртоқ, жинни экансан-ку!"
Авазбек (исм-фамилиялар
ўзгартириб берилмоқда)
дўсти Шокирнинг гапидан
ўзига келгандай бўлди.
Нима бўлганини элас-элас
эслади-ю, юраги шувиллаб
кетди. Нарироқда букчайиб
ётган Элёр, унинг бошига
йиғилиб турган оламарга
қўзи тушиб дуч келган то-
монга қоча бошлади. Қочиб
кета туриб қулоғига тўплаган-
ганаарнинг "тезроқ дўхтир-
га олиб бормасак ўлиб
қолади" деган гапларини
аниқ эшитди.

Ўша кун у кеч тушганда
одати бўйича кўча бо-
шидаги кафе бикинидаги бил-
ярдхонага йўл олди. Оғайни-
лари билан билард ўйнаб тур-
ганида кутилмаган ишлар
бўлиб кетди.

Кафе эгасининг очиқ қолган
шкафидан ноутбук компьюте-
ри йўқолибди. Кимдир уни
яширинча олиб чиқиб кетган

Ноутбук можароси

Асқар АДИЛОВ,
Сергели туман прокурори
ёрдамчиси

экан. Бу пайтда Авазбек ва унинг икки-уч оғайниларидан бошқа ҳеч ким бу ерга кириб чиқмаган. Ёки кимдир кирган бўлсаям сезишмаган.

Кафе эгаси, яъни Элёр ноутбукнинг гойиб бўлганини аввалига кимнингдир ҳазили бўлса керак деб ўйлайди. Аммо топилавермагач, Аваз ва унинг оғайниларидан гумонсирай бошлади. "Емаган сомсага пул тўлаш", турган гапки ҳеч кимга ёқмайди. Ўзларига ўзига қараётгандай қараётган Элёр билан Аваз гап талашиб қолди.

Ҳаммаси шундан кейин бошланади. Ўзини ҳақоратлангандай ҳис қилаётган Аваз ташқарига чиқиб бир шиша пивони бўшатганидан кейин бутунлай ақлини йўқотди. Кафега қайтиб кириб Элёрни чақириб чиқди. Жанжал қайтадан бошланади: гап талашиб сўқишишга, сўқишиш муштлашувига айланди. Элёрни уриб-тепганига ҳам кўнгли тўлмаган

Аваз қўлига илинган учли темир бўлагини унинг қорнига тикиб олади...

Ҳаёти учун ҳавфли тан жароҳат олган Элёрни танишлари тезда шошилиш тиббий ёрдам илимий марказига олиб боришди. Шифокорларнинг савъ-ҳаракатлари сабаб унинг ҳаёти сақлаб қолинди.

Қилғилиқни қилиб воқеа жойидан қочиб кетган Аваз ҳуқуқ-тартибот ходимларидан бир муддат яшириниб юрди. Аммо унинг жазодан қочишга уриниши узоқ чўзилмади: орадан уч кун ўтиб ўзини милиция ходимлари қўлида кўрди.

Маст ҳолатда, инсон ҳаётига суикасд қилган А.Абдиев суд ҳукми билан тегишли жазосини олди.

Тамагир эксперт

"Фалокат оёқ остила" деган гап бор. Ҳам-шахримиз Н.Топиболдиев (исм-фамилиялар ўзгартирилган) эҳтиётсизлик қилиб, ўз бошқарувидаги автомобилга йўл транспорт ҳолисаси солир этгани. Бунинг оқибатида унинг онаси ва турмуш ўртоғи тан жароҳати олишади.

Турган гапки, ушбу ҳолат юзасидан Тошкент шаҳар ИИББ ТБ томонидан ЖКнинг 266-моддаси 1-қисми билан жиноят иши кўзга тиланди. Тергов ҳаракатлари бошланиб, йўл транспорт ҳолисасидан жабр кўрганларга етказилган тан жароҳатларининг оғирлик даражасини аниқлаш учун суд-тиббий экспертизаси белгиланади. Қарор ижроси Тошкент шаҳар Соғлиқни сақлаш бошқармасига қарашли суд-тиббий экспертизаси бюросига юборилиб, иш бўйича экспертиза хулосасини бериш эксперт Д.Жўраназаровга топширилади.

Иш бўйича айбланувчи эртами-кечми унга келиб учрашишни жуда яхши тушунган Д.Жўраназаров хулоса беришга негадир шошилмас, сабаби жабрланувчи икки аёл ҳам айбланувчининг яқинлари, яъни ҳеч ким иш судгача бориб етишини истамайди...

Д.Жўраназаров кутганидай бўлди: Н.Топиболдиев уни йўқлаб келди. Унинг экспертиза хулосаси ҳақидаги саволларига атайин жўяли жавоб бермади. Аммо, дилидагини тилига чиқарди:

— Биласизми, йўқми, сизнинг судланиш-суд-

Жамолiddин ҲОШИМОВ,
Тошкент шаҳар прокуратураси АМИБ катта терговчиси

ланмаслигингиз мен берадиган хулосага боғлиқ... Унинг нимага шайма қилаётганига ақли етган Н.Топиболдиев бўйинини эгиб унинг оғзини пойлади.

— Ўзингиздан қолар гап йўқ, — давом эттирди эндигина 30 ёшни қаршилаган эксперт гапини салмоқлаб, — агар онангизга етказилган тан жароҳатини "ўртача оғир" деб хулоса берадиган бўлсам, қамалишингиз мумкин. "Енгил" деган хулоса беришни учун эса 200 доллар керак бўлади.

— Мен розиман, — деди унинг гапини бўлиб Н.Топиболдиев.

Шундан сўнг у эртага айтилган пулни олиб келишни ваъда қилиб экспертнинг ҳузуридан чиқиб кетди.

Бироз ўтиб, экспертнинг бу талаби ноқонуний эканлигини, агар бу шартга кўнса ўзи ҳам жиноятга шерик бўлишини англаб етган Н.Топиболдиев ҳуқуқ тартибот органига ариза билан мурожаат қилди.

Мазкур мурожаат юзасидан ўтказилган тезкор тадбир давомида Д.Жўраназаров Н.Топиболдиевдан 200 АҚШ долларини пора тариқасида олган вақтида ашавёни далил билан қўлга олинди.

Ўз мансабининг суиистеъмол қилиб, поражўрликкача бориб етган тамагир эксперт суд ҳукми билан тегишли жазосини олди.

Жиноятлар онаси

Кечки пайт Акрамининг қўл телефони жиринглади.

— Алло, ким бу?

— Мен Салимман, кўчага чиқ, суҳбатлашиб ўтирамиз. Акрам кўчага чиққач, бироз у ёқ, бу ёқдан гаплашиб ўтиришди.

— Гулистон шахрига олма, помидор олиб кетаялман. Бугун юрларни машинага тўлиқ жойлай олмадим. Шунинг учун эртага кетаман, — деди Салим. — Юр, биттадан пиво ичайлик.

Улар қишлоқ дўконига йўл олишди. Пиводан ичиб, вақтинчалик қилиб ўтиришган эди, уларнинг сафига қаердадир ичиб, ширақайғ бўлиб олган Комил келиб қўшилди. Тун аламаҳал бўлганда қишлоқда чироқ ўчди. Шундан сўнг кўчага чиқшди.

— Ҳеч қаерга кетмайсан, ҳали ҳангома қиламиз. — деди Комил уйига кетмоқчи бўлган Салимининг қўлидан ушлаб.

— Кетишим керак, кеч бўлди...

Аммо Комил уни эшитиш-ниям истамади. Улар анча жой-гача тортишиб боришди. Комил яхшигина маст бўлиб қолган эмасми, Салимин кўнди-ролмагач, жahl билан унинг бўйнидан бўға бошлади. Сўнгра ерга йиқитиб, ура кетди. Акрам уларни ажратишга уринган эди, Комилдан мушт еди.

Акрамга сабабсиз калтак егани алам қилди шекилли, у ҳам жанжалга қўшилиб, Комилни ура кетди. Энди Комил уни ҳам бўғиб олди. Салим уларни ажратишга киришиб, Акрамининг орқасидан тортган эди, учаласи ҳам мувозанатларини сақлаёлмастай йиқилиб тушишди. Бироқ Комил боши билан йиқилганлиги учун бўлса керак, ўрнидан турмади. Шериклари уни кўтариб, кўча бошига олиб келишди. Ариқча ёқасига ётқизиб, юзига сув сепишди. Аммо, йигит ўзига

Зайниддин ХИДИРОВ,
Булунғур туман прокурори
ёрдамчиси

келмади.

Шундан сўнг Комилни шу ерда қолдириб, уларига йўл олишди. Ярим йўлга етгач: "Комилни нима қиламиз, далада қилиб кетди-ку", дея орқага қайтишди. Улар қайтиб келишганда, Комил аллақачон жон таслим қилган эди...

Ичкилик барча жиноятларнинг онаси. Ичкилик таъсирига тушганларнинг жиноятга қўл уриши яна бир бор ўз исботини топди.

Эртаси кун Булунғур тумани Сулувкўрғон маҳалласида яшовчи йигитлар ўз айбларини бўйниларига олиб, ИИБга келишди. Суд ҳукми билан Акрам Ниёзматов 8 йил 6 ой, Салим Алмаматов эса 8 йил мuddатга озодликдан маҳрум қилинди.

«Respublika Mulk-Auksioni» ДК Фарғона вилоят филиали очик аукцион савдоларига таклиф қилади!

2011 йил 30 май куни соат 10:00 дан бошлаб Учқўприк тумани ҳокимлиги биноси мажлислар залида бошланғич баҳосининг ошиб бориши тартибда ўтказиладиган очик аукцион савдосига яқка тартибда уй-жой куриш учун сатҳи 400 кв.м. дан иборат куйидаги ер майдонлари кўйилмоқда:

"Қатогон" кишлогли худудидан 3 та ер майдони, ҳар бирининг бошланғич баҳоси - 400 000 сўм;

"Бобобшбек" кишлогли худудидан 1 та ер майдони, бошланғич баҳоси - 320 000 сўм;

"Олмурад" кишлогли худудидан 20 та ер майдони, ҳар бирининг бошланғич баҳоси-240 000 сўм;

"Катта-Қашқар" кишлогли худудидан 13 та ер майдони, ҳар бирининг бошланғич баҳоси-240 000 сўм;

"Қақир" кишлогли худудидан 11 та ер майдони, ҳар бирининг бошланғич баҳоси-240 000 сўм;

"Юқори-Дашт" кишлогли худудидан 11 та ер майдони, ҳар бирининг бошланғич баҳоси-240 000 сўм;

"Қорақўл" кишлогли худудидан 13 та ер майдони, ҳар бирининг бошланғич баҳоси-240 000 сўм;

"Раҳматилло" кишлогли худудидан 7 та ер майдони, ҳар бирининг бошланғич баҳоси-240 000 сўм;

"Қораантоқ" кишлогли худудидан 3 та ер майдони, ҳар бирининг бошланғич баҳоси-160 000 сўм.

Ушбу савдо кунда сотилмай қолган ер майдонларининг такрорий очик аукцион савдоси 2011 йил 7, 14, 21, 29 июнь кунлари соат 10:00 да юқорида кўрсатилган манзилда ўтказилади.

Талабгорлардан аризалар Фарғона шаҳри, Ал-Фарғоний кўчаси, 43-уй, 1-қават, 48-хонада қабул қилинади ва аризалар қабул қилиш аукцион савдоси бошланишидан 3 кун олдин тўхтатилади.

Аукцион савдоларида қатнашиш истагани билдирган талабгорлар закалат келишуви тузилганидан сўнг объект бошланғич баҳосининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини "Respublika Mulk-Auksioni" ДК Фарғона вилоят филиалининг ОАТ "Турон" банк Фарғона бўлими МФО: 00498 ИHN: 206761326, 20210000704537599019 ҳисоб рақамига тўлашлари ва куйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: жисмоний шахслар паспорт нусхаси, закалат пули тўланганлиги ҳақида тўлов ҳужжати нусхаси, ваколатли шахс қатнашса, ўрнатилган тартибда расмийлаштирилган ишончнома.

Қўшимча маълумот олиш манзили: 150100, Фарғона шаҳри, Ал-Фарғоний кўчаси, 43-уй 1-қават, 48-50-хоналар Тел/факс: (8 373) 229-70-20 E-mail:info@mulk.uz

«Respublika Mulk-Auksioni» ДК Навоий вилоят филиали очик аукцион савдосига таклиф этади!

2011 йил 30 май куни соат 10:00 дан бошлаб бошланғич баҳоси ошиб бориши тартибдаги очик аукцион савдосига Қизилтепа тумани худудидан ҳар бирининг сатҳи 600 кв. м дан иборат (шундан 400 кв.м яқка тартибда уй-жой куриш учун ва 200 кв. м ёрдамчи ҳўжалик юретиш учун) ер майдонлари кўйилди.

Қизилтепа тумани, Арабхона маҳалласидан 3 дона, Тавоси маҳалласидан 1 дона, Айрончи маҳалласидан 4 дона, Судиён маҳалласидан 11 дона, Булак-рабат маҳалласидан 3 дона, Гумбаз маҳалласидан 4 дона, Консурун маҳалласидан 1 дона, Башир маҳалласидан 5 дона, Хамкорён маҳалласидан 7 дона, Милтқоли маҳалласидан 1 дона, Маданият маҳалласидан 2 дона, Ғамхўр маҳалласидан 1 дона жами 43 дона ер майдонлари. Ҳар бир ер майдонининг бошланғич баҳоси -180 000 сўм.

Қизилтепа тумани, Башир маҳалласидан 1 дона ер майдони, бошланғич баҳоси - 120 000 сўм.

Қизилтепа тумани, Гумбаз маҳалласидан яқка тартибда уй-жой куриш учун 400 кв. метрдан иборат 1 дона ер майдони, бошланғич баҳоси-120 000 сўм.

Аукцион савдоси Қизилтепа тумани, Маданият уйи биносига ўтказилади. Ушбу ер майдонларига аризалар қабул қилиш савдо бошланишидан 3 (уч) кун олдин (27 май соат 18:00да) тўхтатилади. Талабгорлардан аризаларни ҳафтанинг душанба, сешанба кунлари Навоий шаҳри, П.Очилов кўчаси, 24-уй (ДМК вилоят худудий бошқармаси биноси) 2-қаватига ва ҳафтанинг чоршанба, пайшанба, жума кунлари (дам олиш ва байрам кунларидан ташқари) соат 9:00 дан 18:00 гача Қизилтепа тумани ҳокимлиги биноси, 3-қават, 1-хонада аукцион савдосида иштирок этиш учун закалат пули тўғрисидаги келишуви имзолаб сўнг закалат пулини тўлаган ва куйидаги ҳужжатларни тақдим этган талабгорлардан қабул қилинади: закалат пули тўғрисидаги келишуви,

жисмоний шахслар паспорт нусхаси, закалат пули тўланганлиги ҳақида тўлов ҳужжати нусхаси, ваколатли шахс қатнашса, ўрнатилган тартибда расмийлаштирилган ишончнома.

Талабгорлар (жисмоний шахслар) закалат пули тўғрисидаги келишуви тузилганидан сўнг объект бошланғич баҳосининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорда "Respublika Mulk-Auksioni" ДК Навоий вилоят филиалининг АТИБ "Ипотека" банки Навоий вилоят филиалининг МФО:00205, СТИР:206761326, 20210000204537599020 ҳисоб рақамига закалат пули тўлашлари шарт. Ушбу кунда сотилмай қолган ер майдонларининг такрорий савдоси 2011 йил 6, 13, 20, 27 июнь, 4, 11, 18, 25 июль кунлари соат 10:00 да юқорида кўрсатилган манзилда бўлиб ўтади.

Қўшимча маълумот олиш манзили: 210100 Навоий шаҳар, П.Очилов кўчаси 24-уй, 2-қават. тел: (8-436) 770-23-34 E-mail: info@mulk.uz

«Respublika Mulk-Auksioni» ДК Наманган вилоят филиали очик аукцион савдоларига таклиф этади!

Бошланғич баҳоси ошиб бориши тартибдаги ўтказиладиган очик аукцион савдоларига куйидаги худудлардан фуқароларга мерос қилиб қолдириш шarti билан, умрбод эғалик қилиш учун, сотиш ҳўққисиз, яқка тартибда уй-жой куриш учун сатҳи 0,04 га.дан иборат ер майдонлари кўйилди:

1. 2011 йил 30 май ушбу кун соат 15:00 да
1. Янгиқўрган тумани, "Шарқ Юлдузи" ҚФЙ, Гаистон МФИдан 69, 74-сонли, Ерилан МФИдан 105, 117, 126, 128, 129-сонли ер майдонлари;
2. Янгиқўрган тумани, "Қораполовон" ҚФЙ, Хўжарадивон МФИдан 6-сонли, Радивон МФИдан 22, 23-сонли ер майдони;
3. Янгиқўрган шаҳарча худудидан 9, 17, 41, 66-сонли ер майдони;
4. Янгиқўрган тумани, "Заркент" ҚФЙдан 2, 3, 6-сонли ер майдони.

Ҳар бир ер майдонининг бошланғич баҳоси 54720 сўм.

5. Чортоқ тумани, С.Рахимов МФИдан 6, 7-сонли ер майдони, ҳар бирининг бошланғич баҳоси 150 000 сўм;
6. Мингбулоқ тумани, "Гулбоғ" ҚФЙ, "Алами" кишлогидан 4-сонли ер майдони, бошланғич баҳоси 112 960 сўм;
- 7.Чортоқ тумани, "Алихон" ҚФЙдан 2, 4, 5, 7-сонли ер майдони, ҳар би-

рининг бошланғич баҳоси 70 000 сўм.

- II. 2011 йил 6 июнь ушбу кун соат 15:00 да Янгиқўрган тумани, "Паромон" ҚФЙ худудидан 3, 4, 14, 15, 23, 28, 34, 35, 36, 37, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 54, 55, 56, 57, 60, 61, 65, 66, 71, 74, 75, 78, 79, 83, 84, 85, 86, 89, 90, 92-139, 144, 145, 146, 149-181-сонли жами 123 та ер майдонлари, ҳар бир ер майдонининг бошланғич баҳоси 54720 сўм.
- III. 2011 йил 10 июнь ушбу кун соат 15:00 да Янгиқўрган тумани, "Навкент" ҚФЙ худудидан 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 20-46, 51, 58, 59, 60, 71-120, 132-сонли жами 89 та ер майдонлари, ҳар бир ер майдонининг бошланғич баҳоси 54720 сўм.
- IV. 2011 йил 13 июнь ушбу кун соат 15:00 да Янгиқўрган тумани, "Зарбдор" ҚФЙ худудидан 6, 20, 24, 25, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 43-60, 75, 80, 81, 82, 85-105, 115-145-сонли жами 92 та ер майдони, ҳар бир ер майдонининг бошланғич баҳоси 54720 сўм.
- V. 2011 йил 17 июнь ушбу кун соат 15:00 да Янгиқўрган тумани, "Нанай" ҚФЙ худудидан 1-20, 23-сонли жами 21 та ер майдони, ҳар бир ер майдонининг бошланғич баҳоси 54720 сўм.
- VI. 2011 йил 20 июнь ушбу кун

сотилмаганда 12, 29 июль кунлари соат 15:00 да Янгиқўрган тумани, "Бирлашган" ҚФЙ, Богистон МФИ худудидан 7-128-сонли жами 122 та ер майдонлари, ҳар бир ер майдонининг бошланғич баҳоси 54720 сўм.

Аризалар мазкур эълон чоп этилган санадан бошлаб соат 10:00 дан 17:00га қадар куйидаги манзилда қабул қилинади:

Янгиқўрган тумани, "Паромон" ҚФЙдаги ер майдонлари бўйича Янгиқўрган тумани ХТБга қарашли Р.Исақов номли 49-сонли мактаб биносига ҳафтанинг душанба кунлари;

Янгиқўрган тумани, "Навкент" ҚФЙдаги ер майдонлари бўйича Янгиқўрган педагогика коллежи биносига ҳафтанинг сешанба кунлари;

Янгиқўрган тумани, "Зарбдор" ҚФЙдаги ер майдонлари бўйича "Зарбдор" ҚФЙ биносига ҳафтанинг чоршанба кунлари;

Янгиқўрган тумани, "Нанай" ҚФЙдаги ер майдонлари бўйича "Нанай" ҚФЙ биносига ҳафтанинг пайшанба кунлари;

Янгиқўрган тумани, "Бирлашган" ҚФЙдаги ер майдонлари бўйича "Бирлашган" ҚФЙ биносига ҳафтанинг жума кунлари қабул қилинади.

Мингбулоқ, Чортоқ туманлари ва Янгиқўрган туманининг бошқа худудларидаги ер майдонлари бўйича вилоят Давлат мулки бошқармаси биносининг 15-хонасида қабул қилинади ва

аукцион савдолари вилоят Давлат мулки бошқармаси биноси савдолар залида ўтказилади.

Аукцион савдолари юқорида кўрсатилган ариза қабул қилинган жойларда ўтказилади.

Шунингдек, юқоридаги барча ер майдонлари бўйича аризаларни ҳар кун (дам олиш кунларидан ташқари) соат 9:00дан 18:00га қадар вилоят Давлат мулки бошқармаси биносининг 15-хонасида қабул қилинади.

Талабгорлардан аризаларни қабул қилиш савдо ўтказилишидан 3 (уч) кун олдин тўхтатилади.

Талабгорлар "Закалат пули тўғрисидаги келишуви"ни имзолагандан сўнг ер майдонлари бошланғич баҳосининг 50 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини "Respublika Mulk-Auksioni" ДК Наманган вилоят филиалининг АТИБ "Ипотека банк" Наманган бўлими МФО-00223, СТИР 206761326, 20210000404537599004 ҳисоб рақамига тўлашлари ва куйидаги ҳужжатларини топширишлари керак: жисмоний шахслар паспорт нусхаси, закалат пули тўланганлиги ҳақида тўлов ҳужжати, ваколатли шахс қатнашса, ўрнатилган тартибда расмийлаштирилган ишончнома.

Қўшимча маълумот олиш манзили: 160100, Наманган шаҳри, Банк кўчаси, 9-уй, 1-қават, 15-хона. Тел/факс: (8 369) 223-04-01, 226-41-66 www.mulk.uz E-mail:info@mulk.uz

«Қашқадарё ким ошди савдо» МЧЖ очик аукцион савдосига таклиф этади!

2011 йилнинг 31 май куни соат 11:00 дан бошлаб Қарши шаҳар Мустақиллик кўчаси 3-уй вилоят Давлат мулки бошқармаси мажлислар залида ўтказиладиган очик аукцион савдосига куйидаги ер майдонлари кўйилди:

Китоб туман «Севаз» кишлогли фуқаролар йиғини (Навоий массиви) «Сариосиё» кишлогли худудидан «Чойхона биноси, савдо, умумий овқатланиш ва маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари» куриш учун ажратилган куйидаги ер майдонлари кўйилди:

1. Сатҳи 135 м² бўлган "Хўжалик моллари дўкони" куриш ҳўқуқи.
- Бошланғич баҳоси — 110 000 сўм.
2. Сатҳи 650 м² бўлган "Курилиш материаллари савдо комплекси" куриш ҳўқуқи.
- Бошланғич баҳоси — 200 000 сўм.
3. Сатҳи 155 м² бўлган "Маиший хизмат кўрсатиш шохобчаси" куриш ҳўқуқи.
- Бошланғич баҳоси — 120 000 сўм.
4. Сатҳи 120 м² бўлган "Новноҳона" биноси куриш ҳўқуқи.
- Бошланғич баҳоси — 100 000 сўм.

5. Сатҳи 1480 м² бўлган "Чойхона биноси" куриш ҳўқуқи.
- Бошланғич баҳоси — 300 000 сўм.
6. Сатҳи 54 м² бўлган "Сартарошхона биноси" куриш ҳўқуқи.
- Бошланғич баҳоси — 50 000 сўм.
7. Сатҳи 175 м² бўлган "Пайнет ва интернет кафе" куриш ҳўқуқи.
- Бошланғич баҳоси — 130 000 сўм.
8. Сатҳи 300 м² бўлган "Ҳаммом биноси" куриш ҳўқуқи.
- Бошланғич баҳоси — 150 000 сўм.
9. Сатҳи 40 м² бўлган "Пойафзал таъмирлаш устaxonаси" куриш ҳўқуқи.
- Бошланғич баҳоси — 50 000 сўм.
10. Сатҳи 100 м² бўлган "Уй-рўзғор буюмлари сотиш биноси" куриш ҳўқуқи.
- Бошланғич баҳоси — 90 000 сўм.
11. Сатҳи 200 м² бўлган "Тикувчилик цехи биноси" куриш ҳўқуқи.
- Бошланғич баҳоси — 150 000 сўм.

Ушбу кундаги савдода сотилмай қолган ер

майдонларининг такрорий аукцион савдоси 2011 йил 07, 14 ва 21 июнь кунлари соат 11:00 дан бошлаб Қарши шаҳар Мустақиллик кўчаси 3-уй вилоят Давлат мулки бошқармаси мажлислар залида бўлиб ўтади.

Очик аукцион савдосига қатнашиш учун аризалар 2011 йил 2 майдан бошлаб ҳар кун (дам олиш ва байрам кунларидан ташқари) соат 9:00 дан 18:00 гача (Қарши шаҳар Мустақиллик кўчаси 3-уй)да қабул қилинади. Аризаларни қабул қилиш савдодан 3 (уч) кун олдин тўхталади.

Савдоларда қатнашиш учун жисмоний шахслар паспорт нусхаси ва объект бошланғич баҳосининг 30 фоизи миқдорда закалат пули «Қашқадарё ким ошди савдо» МЧЖнинг АТИБ «Ипотека банк» Қашқадарё филиалидаги, МФО 00190, СТИР 205560394, 20208000504396266001 ҳисоб рақамига ўрнатилган тартибда тўланади.

Манзил: Қарши шаҳри, Мустақиллик шоҳ кўчаси 3-уй.
Телефон: 221-05-88.
Гувоҳнома № 1665

Тўзатиш:

"НУҚУҚ" газетасининг 2011 йил 14 апрель кунги 15(744)-сонидан чоп этилган "Respublika Mulk-Auksioni" ДК Наманган вилоят филиали эълонидаги Наманган шаҳрида жойлашган "Шаҳар савдо инвест" шўъба корхонаси балансидаги 10-сонли савдо дўкони-нинг умумий фойдали майдони 61,39 кв.метр деб ўқилсин.

Фидойилик тимсоли

Умрини юрт тинчлиги ва халқ фаровонлигига бахшида этган инсонлардан бири, прокуратура фахрийси Минайдар Ильясов табаррук 80 ёшни қаршиламоқда. Минайдар ака 38 йилдан ортиқ умрини Қорақалпоғистон Республикасида қонун устуворлигини таъминлаш, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш ва фуқаролар манфаатини ҳимоя қилиш ҳамда ҳуқуқий-амалий тажрибасини ёш ходимларни тарбиялашга бахшида этиб, жамоатчилик эътиборига сазовор бўлди.

Серқирра фаолияти давомида Қорақалпоғистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги тизимида туман ИИБ катта ноизири, катта терговчиси, вазирликда катта терговчи, Қўнғирот туман ИИБ бошчилигининг ўринбосари, Амударё ва Қонлиқул туман прокурорлари, Қонлиқул туман прокуратураси терговчиси, Нукус шаҳар прокурори ёрдამчиси, Республика прокуратурасида бўлим прокурори ва прокурор ёрдამчиси лавозимларида самарали хизмат қилиб, шарафли меҳнат йўлини босиб ўтди.

Минайдар ака меҳнатсеварлиги, теран билими, самимийлиги билан ҳамкасбларининг ҳурматини қозонди. Иш фаолияти давомида жамоа ходимларига нисбатан талабчан ва ҳамқирор бўлиб, ўз соҳасида ҳам, жамоат ишларида ҳам соғлом рақобатнинг яратувчиси бўлди.

Минайдар Ильясовичнинг кўп йиллик меҳнатлари прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳоланиб, бир неча бор рағбатлантирилди.

Хурматли Минайдар Ильясович, табаррук 80 ёшингиз муборак бўлсин! Сизга сихат-саломатлик, оилангизга тинчлик-осяйишлик тилаймиз.

Эъзозга муносиб

Фидойилиги ва изланувчанлиги билан ҳамкасблари ҳамда эл назарига тушган инсонлардан бири, прокуратура фахрийси Мажит Асроров табаррук 70 ёшни қарши олмақда.

Мажит Асроров 42 йилдан ортиқ иш фаолияти давомида, жумладан, 22 йилга яқин Самарқанд вилоят прокуратураси тизимида фаолият кўрсатиб, вилоят прокуратураси бўлим прокурори, бўлим катта прокурори, Нарпай туман прокурори ўринбосари, Сиеб туман прокурори ёрдამчиси, Самарқанд шаҳар прокурори ёрдამчиси, катта ёрдამчиси, Боғишамол туман прокурорининг катта ёрдამчиси лавозимларида самарали хизмат қилиб, шарафли меҳнат йўлини босиб ўтди.

Ишлаш даврида ижобий фаолият кўрсатиб, фидойилиги, изланувчанлиги, бурчига содиқлиги билан маъмурий орган ходимлари орасида ҳурмат қозонди. Меҳнатсеварлиги, шоғирдлари бўлган гамхўрлиги, самимийлиги билан ҳамкасбларининг эъзозига мушарраф бўлди.

Кўп йиллик меҳнатлари прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳоланиб, бир неча мартаба рағбатлантирилди.

Хурматли Мажит Асрорович, бугунги шодиёна кунда Сизга ва оила аъзоларингизга соғлиқ-саломатлик, оилавий тотувлик, хонадонингизга тинчлик-хотиржамлик, файзу барака тилаймиз. Кутлуг 70 ёшингиз муборак бўлсин!

Фарзандларингиз, набираларингиз ва шоғирдларингиз бахтига омон бўлинг!

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Маркази

Мулоҳаза

Нима муҳим?

Жамиятни ушқан бир даракта-га қўйсангиз, оила унинг меваси. Демак, ҳар иккаласининг илдизи бир, ўзаро бир-биринга боғлиқ. Кейинги пайтларда шовша-шошарлик ёки ота-онанинг мартабаси учун қўрмалаётган зўрма-зўраки оилалар кишини ўйга толдиради. Айниқса, натижасини ўйласангиз... бир-бирини тушунамаслик туфайли ўлар пойёворида дарф кетяпти. Бу эса жамият ва оила ўртасидаги муस्ताҳкам бўлганига пўтур етказяпти.

Эслаб кўринг-а, ўтмишда ота-боболаримиз ҳар қандай янги оила барпо бўлишидан олдин унинг заминига жиддий эътибор беришган. Ҳар иккала ёшнинг келиб чиқиши, оилавий аҳволи, қариндошлиги борми-йўқми, ҳамдмаса инобатга олинган. Ҳозир эса оиланинг бахти ва келажагидан кўра кўпроқ келин ёки кўвнинг отаси ким, қўлидан нима иш келади, одамларни кўпроқ шулар қизиқтиради. Яна кўп ҳолларда шифокорлар, маҳалла оқсоқолларининг аҳоли ўртасида тушунтириш ишлари олиб боришларига қарамай, қариндош-уруғлар ўзаро куда-анда бўлмоқдалар. Натижада, айрим ота-оналар қўш қўяман деб, кўз чиқариб қўймоқдалар. Бундай никоҳ ҳосиласи — ногирон туғилган гўдаклар киши дилини ўртади. Уч-тўрт йил ўтмай "Ногирон бола туғадиган келин менга керак эмас!" дея жиҳанини кўчага ҳайдаётган қариндошлар орамизда йўқ, дейсизми?

Бир ФХДЭ мудираси қўюниб қолди:

"Яқинда бир йигит никоҳдан ўтиш учун қандай ҳужжатлар кераклигини сўраб келди. Авзоий бузук, тушқун қайфиятда. Сабабини секин сўраштирадим.

— Э-э, нимасини айтмай, ота-онам мени мажбурлаб уйлантиришмоқчи... Кошкийди, улар айтган қиз менга ёқса! "Узоқлашиб кетмайлик", деб холам билан куда бўлишмоқчи. Қаршилик кўрсатдим, бўлмади. Онам: "Мени десанг, шу қизга уйланасан!" деб туриб олганлар. Ноилжоз розилик бердим, — дейди йигит ҳафсаласизлик билан.

Жим қараб туролмадим. Ота-онани улар яшайдиган маҳалла фуқаролар йиғини раисчи ёрдამи билан қақтириб, қилаётган хатти-ҳаракатлари оқибатини обдон тушунтирдим.

Аваллига тушунишни хоҳлашмади. Шунда уларга қўшни маҳалладаги қариндош эр-хотиннинг икки ногирон фарзандини кўрсатдим. Чиндан ҳам кичкинтойларни кўрган кишининг бир сесканмай иложи йўқ эди. "Мен ногирон болалар фақат ичкилик туфайли туғилди", деб ўйлар эканман", дейди қайнона бўлғич. Яхшичи, ҳаракатларим бесамар кетмади. Улар масалани тўғри тушуниб, тўғри тўхтама қелишди. Йигит бошқа қизга уйландиган, қиз ўз танлаганига турмушга чиқадиган бўлди..."

Афсуски, ҳаётда бу каби мисолларга жуда кўп тўқнаш келамиз. Шу ўринда бир мулоҳаза. Дейлик, дўкандан бирорта буюм харид қилдингиз. Олган нарсангиз ёқмаси, уни бошқасига алмаштирадиз. Ҳеч бўлмаса, пулингизни қайтиб оласиз. Қўрилган оилани эса иккинчи марта алмаштириб бўлмайди. Акс холда, оила деган мўътабар номга пўтур етади. Шунинг учун ҳам бу борада таваққалчилик, шовша-шошарлик қилиш ярамайди.

Яқин қариндошларнинг куда-андачилиги кўпичина эр-хотин ўртасида тушунмовчилик ва совуқчилик пайдо бўлишига олиб келади. Бу физиологик жиҳатдан ҳам исботланган.

Айрим ота-оналар қизининг бахтли турмуш кечирishiни ўйлаб эмас, аксинча, бой-бадавлат хонадонга келин бўлишини хоҳлаб узатаётганларни қандай тушуниш мумкин? Назаримда, ота-оналарда аввало фарзандининг келажагига қайғуриш ҳисси бўлмоғи лозим.

Масалан, баъзи мамлакатларда оила қуриш учун ҳар иккала томондан тайёргарлик талаб қилинади. Негаки, никоҳдан ўтувчи шахсининг ўзи бунга тайёр бўлиши, сўнгра ҳар томонлама шарт-шароитга эга бўлмоғи лозим.

Бугун ён-atroфимизни кўзатар эканмиз, кейинги пайтларда 17-18 ёш эмас, 23-26 ёшда, яъни рўзгорни бемалол бошқара оладиган, турмушнинг паст-баландини тушуниб етган йигитлар уйланаётгани кишини қувонтиради. Ахир бола бола-да, ёшгина уйлаб қўйилган ўсимир оила-ў никоҳнинг қаддини билармиди?

Яна бир қаламга олишга арзигулки масала бор. Бу бугунги кунда нафақат ёшлар, балки ота-оналар, маҳалла фаолларининг никоҳдан олдин тиббий қўриқдан ўтишга бўлган

Нилуфар НИЁЗОВА,
«Huquq»

эътиборсизлигидир.

Жамиятга ибратли оила, келажакка соғлом она керак. Соғлом онадан эса соғлом фарзанд туғилишини барчамиз яхши биламиз. Бу борада Вазирлар Маҳкамасининг махсус қарори бор. Бироқ унинг ижроси бўйича қилинаётган ишлар ҳали ҳам кўнгиладигидек эмас. Одамлар тиббий кўриқ хулосасини олмасдан, иложи бўлса, никоҳни "бир амаллаб" ҳал қилишса бўлгани.

Яқинда бир аёл тахририятга ҳуқуқшунос бор-йўқлигини сўраб келди. Унинг таъкидлашчи, бир йил олдин ўғлини уйлантирган экан. Келини хомилалар эмаш. "Скрининг маркази" дагилар "Хомиллада нуқсон бор", деган хулоса беришибди.

— Энди нима қилмоқчисизлар? — деб сўрадим.

— Ҳўжайинимнинг ҳам, ўғлимнинг ҳам қарори катъий. Биринчи боласини олдирса, кейин тўғмас бўлиб қолган хотин билан умри ўтадимми бо-туламнинг?! Ақрашмоқчи! Бошида ўз-ўзилик, деб никоҳни расмийлаштирмагандик, — "дарди"ни ёрди аёл. — Энди шунча мол-дунё, буюмлар бўлибса, келин бизниқига ҳам эга қилса, деган хавотир билан тўзукроқ адвокат излаб юрибман. Нима қилса қилсин, келини хеч нимасиз уймидан қувиб берса бўлгани...

Ана сизга инсон тақдирига муносабат! Бу ерда кимни айб-лаш керак? Мол-дунё гамида, келиннинг уй-жойга эга чиқ-шидан кўриб, идорама-идора изгиб юрган қайнонамими ё қизини турмушга бера туриб, қонуний никоҳни писанд этмай, энди қўдалар таъқибдан кўриб, фарзандининг ҳақ-ҳуқуқларини талаб қилишга-да чора тополмаётган калтабин ота-онаними? Бугун оила куйи, дам ўтмай керакисиз буюм-

дек юз ўғириб кетаётган йигитга нима дейиш мумкин? Афсуски, айрим кезларда кишилардаги ҳуқуқий билимнинг савзлиги панд бериб қолади. Яъни, келингина ўша кезларда қонуний никоҳдан ўтган ҳолда турмуш қурганида, қайнонанинг бу каби "югур-югур"лариға қонун йўли билан жавоб қила олган бўлармиди?!

Маълумки, 2003 йил 25 августда Вазирлар Маҳкамасининг "Никоҳланувчи шахсларни тиббий қўриқдан ўтказиш тўғрисида"ги Қарори қабул қилинган эди. Ушбу қарорга кўра, бугунги кунда Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан ҳам-корликда республикамизнинг барча вилоятларида никоҳланувчи шахсларни текшириш марказлари ташкил этилган. У ерда бўлажак келин-куёвлар асаб, тери-таносил, сил, гиёҳ-вандлик каби касалликларга қарши текширилади. Мазкур текшириш давомида соғлиғида муаммоси бор йигит-қизлар даволанишга юборилади. Ай-рич ҳолларда аниқланган касалликлар янги оила учун хавф туғдириши ҳисобга олиниб, бундай никоҳга йўл қўйилмайди. Афсуски, шунча сай-ҳара-катларга қарамасдан баъзи фу-қароларимиз ҳамон бу масалага қолайид қарамқўдалар. Тиб-бий қўриқдан ўтказиш жараё-нида қандайдир йўллар билан хулоса олишга уринмоқдалар.

Онани Ватанга, жамият яра-тувчисига қўйсангиз. Миллат генефондини сақлашда, соғ-лом авлодни дунёга келтириш-да аёлларимизнинг ўрни бе-қимёдир. Шундай экан, жамия-тининг бир бўғини ҳисоб-ланмиш янгидан қўрилаётган ҳар бир оила тиббиёт ходим-лари, ФХДЭ вакиллари, маҳал-ла оқсоқоллари, уламолар ва бошқа мутасаддиларнинг назо-ратида бўлиши керак. "Бу мени ўз иқолатимга қирмайди, мен ўз вилим учун жавоб бера-ман!" қабилидаги гаплардан воз кечшимиз зарур.

Миллат тақдирини ҳал қилувчи омил деб қарашни ўрганишимиз лозим. Ҳал-қимизда "Қўш уясиди қўргани-ни қилади", деган ибора бор. Шундай экан, бизга омонат оилалар эмас, замини мустаҳ-кам, келажакки порлоқ оилалар керак.

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси «Huquq» газети тахририятини жамоаси тахририятнинг Қашқадарё вилояти бўйича муҳбири Норбўта Фозиева валида мўдтарамаси

Менгўл аянинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради

Huquq
yuridik gazeta

Muassis:
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:
Abbosxon SANGINOV, Muxtor ZOIROV,
Gulnoza RAHIMOVA, Yusupboy GOIPOV,
Svetlana ORITQOVA,
Baxtiyor NAZAROV (Bosh muharrir o'rinbosari),
Shavkat YODGOROV (mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,
233-10-53

Faks: 233-10-53,
233-64-85

Tahririyatga kelgan qo'yilmalar taqdir qilinmaydi va agariga qaytarilmaydi. Muallif fikri tahririyat qaytari nazaridan farglanishi mumkin.

«HUQUQ» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.

□ — tijorat materiallari.

Raklama materiallarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'rsatkichi
231

Buyurtma j-1639. 32 385 nusxada bosildi.

Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teriladi va sahilalandi. «HUQUQ» original maketi.

Navbatchi muharrir: G.HOJIBOYEVA

Musahhili: M.QAMBAROV

Navbatchi: O'.DEHQONOV

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00.

Topshirildi: 20.00 12 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2009-yil 12-aktabrda 0188-raqam bilan ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-7417

4772010741004